PROMIN

ПРОМІНЬ

РІК VII ТРАВЕНЬ — MAY, 1966 ЧИСЛО 5

Authorized as Second Class Mail by the Post Office Department, Ottawa, and for Payment of Postage in Cash.

ПРОМІНЬ

РІК VI
Ч. 5

ТРАВЕНЬ, 1966
Виходить раз у місяць

Видає

Союз Українок Канади

Редагує Редакційна Колегія

Наталя Когуська — редакторка, Анна Токарик — голова Союзу, Ольга Войценко, Савеля Стечишин, Тоня Горохович, др. Ганна Янішевська, Оленка Негрич.

Передплату висилати на адресу:

PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

PROMIN

MAY, 1966
Monthly Publication

VOL. VI
No. 5

Published by

Ukrainian Women's Ass'n of Canada

Edited by Editorial Committee

Natalia Kohuska, Editor

Subscription in Canada	$4.00
Subscription in other countries	4.50
Single copy	.50

Address:
PROMIN

P. O. Box 3551, Sta. B., Winnipeg 4, Man.

На обкладинці: Мати — О. Кульчицька. Лінографюра

Редакція застерігає собі право скорочувати дописи. Дописи, які поміщуються в інших часописах, редакція містити не обіцює — уникаємо повторювання.

Не поміщені рукописи редакція не звертає, хіба за спеціяльним, згори зазначенним застереженням.

В ЦІМ ЧИСЛІ

Д. Павличко — Матусенько ... 1
М. Ломацький — Свято Матері ... 1
Н. К. Пропамятний значок ... 3
С. Г. — Твори В. Курилика у Вінніпезькій Галерії ... 4
Людмила Коваленко — Зінаїда Тулуб ... 5
В. Завадська — Свято Героїнь ... 7
Наш вклад у Сторіччя Канади ... 8
Л. Горлиця — Ніоба-Агава ... 9
Микола Олійник — Зозулині літа ... 10
Orysia Sushko — How We Seek to Serve ... 15
H. Ewach — Why I Love My Mother ... 16
Р. Завадович — Вітер, що віє в душу ... 18
Світова вистава в Монтреалі, Експо 67 ... 19
Відділ для дітей ... 20
Річні звіти відділів ... 23
Громадська і родинна хроніка ... 29
Домашнє господарство ... 32
Наше листування ... 33

НОВІ НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

Катерина Антоневич — З моїх споминів. Видання УВАН. Вінніпег — 1965. Дитячі й юнацькі спогади авторки. Широкі описи довкілля, ставиться з особистою увагою до людей та малює барвисті картини побуту і природи.

Невеличка книжечка — 32 стор. і кожна з них зогріта теплом серця давно минулих днів.

М. І. Мандрика — Вік Петлюри. Поема. Вінніпег 1966. Сторінок 46. Найновіший твір автора. Присвячена роковинам 50-ліття трагічної смерти Отамана.

80-ЛІТТЯ ПРОФ. ВОЛОДИМИРА РАДЗИКЕВИЧА

17 жовтня ц. року припадає 80-ліття життя дир. Володимира Радзикевича заслуженого педагога, науковця й письменника. Прохаємо його був. учениць, учеників у Львові, в Німеччині й США — надіслати нам свої адреси для нав'язання контакту з Комітетом видання збірника в його пошану.

Адреса Комітету:

LEONID W. BACHYNSKY
3425 Broadview Rd.
Cleveland, Ohio U.S.A. 44109

ВИДАННЯ, ЯКІ МОЖНА НАБУВАТИ В ЦЕНТРАЛІ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ

НАШИМ НАЙМЕНШИМ (віршики, пісні, байочки, ігри для маленьких)	$1.50
КОЛЯДНИК ДЛЯ ДІТЕЙ З НОТАМИ І СЛОВАМИ, написав проф. С. Яременко	.75
МИСТЕЦЬКА КНИЖКА (Українські народні вишивки і взори)	$4.00
МИСТЕЦЬКІ СКАРБИ УКРАЇНСЬКИХ ВИШИВОК	$1.75
КУХОВАРСЬКА КНИЖКА — написала Савеля Стечишин	$5.50
ТРИ СИЛЬВЕТКИ — написав проф. Л. Білецький	$1.50
У ГОРАХ КАРПАТАХ — написав М. Ломацький	$1.75
ГОМІН ГУЦУЛЬСЬКОЇ ДАВНИНИ — написав М. Ломацький	$1.75
БЛИСКУЧА ЗОРЯ — написав Митрополит Іларіон	.50
Я ВЕРНУСЯ — написав О. Крамар	.50
ОСТАННІЙ ПРОРОК — написав Л. Мосендз	$6.00
УКРАЇНСЬКІ ХРЕСНІ ІМЕНА — написала Рома Гаук	$1.00
НАВЧАЙМО ДІТЕЙ СВОЇХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	.20
РЕЛІГІЙНІ МОТИВИ В ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ — написала Н. Когуська	.20
УКРАЇНСЬКА ЖІНКА В ХОРЕОГРАФІЇ — написала Марія Пастернакова	$3.00
БАТЬКИ І ДІТИ — написала Тоня Горохович	$1.50
ПРОГРАМА НА РІЗДВ'ЯНИЙ КОНЦЕРТ	$1.00
ПРОГРАМА НА ДЕНЬ МАТЕРІ	$1.50
ПРОГРАМА НА СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ Л. УКРАЇНКИ І О. КОБИЛЯНСЬКОЇ	$1.00
ПРОГРАМА ДЛЯ МОЛОДШИХ ВІДДІЛІВ СУМК	$2.00
ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ — в твердій окладинці	$4.25
— в м'якій окладинці	$3.00
СТАТУТ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	.25
ВІДЗНАКА СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$2.50
ЛОЖЕЧКА З ВІДЗНАКОЮ СОЮЗУ УКРАЇНОК КАНАДИ	$3.50

Також маємо слідуючі речі, які радо вишлимо на Ваше замовлення:

— РЕФЕРАТИ НА РІЗНІ СВЯТА І АКАДЕМІЇ
— ПРОГРАМИ НАВЧАННЯ У ДИТЯЧИХ САДОЧКАХ
— ПРОГРАМИ ПРОДОВЖЕННЯ ПРАЦІ У МОЛОДШИХ ВІДДІЛАХ СУМК

Printed by Trident Press Ltd., Winnipeg, Man., Canada.

ПРОМІНЬ

РІК VII ТРАВЕНЬ, 1966. Ч. 5

Д. Павличко

Матусенько!..

Матусенько! Було на терня ногу
вколю і плачу. Ти мене полаєш:
„На маєш —
слава Богу!

Отак тобі і треба за свавілля!"
Але душа в самої, бачу, в'яне,
до рани
тулиш зілля.

і рвеш стару сорочку на пов'язку...
Мій біль минався хутко. Нині знову
шовкову
ніжну ласку

твоїх великих рук згадав я, нене...
І знов прибіг до тебе — лиш не сердся —
у серці
рана в мене.

Не можу я добути з нього терен
любовю вбитий. Все тобі сказавши,
як завше
нині певен,

що ти мені поможеш... правда, рідна?
Так що ж це ти не чуєш і не бачиш,
неначе
ти не згідна...

Невже не можеш ради серцю дати,
страждання втихомирити нестримні,
скажи мні,
мудра мати!

Свято Матері

Безбатченку — ти не збагнеш
Чим дише слово Батьківщина,
Прозрієш в полумі пожеж,
Научишся під нашим чином.
1929. — Е. Маланюк.

Щороку його святкуємо. Прекрасне свято! Мати дала життя нам, на світ породила. Пречиста Мати опікується нами і Україна-Мати. Виникають думки, пригадуються обовязки-повинність, яку часто занедбуємо і забуваємо за дрібними речами щоденної бувальщини.

Антоненко-Давидович, український письменник, в останньому своєму романі „За ширмою" поруч з іншим, пригадує нам всім і, зокрема українській молоді повинність перед Матірю.

Старенькій Одарці Пилиповні „судилося" доживати віку не в рідному Переяславі — землі батьків і дідів, а в далекому Узбекістані, де працює її єдиний син Сашко, знаний лікар. Невеселе було життя матері в далекому краю, серед чужих людей, хоч і симпатичних і добрих, з невісткою, яка удає з себе велику пані. „Виїхало воно з Кобеляк до Москви, пожило в тій Москві невість скільки — і вже копилить губу: я москвичка, я столична! І вже гордує своїм, бридиться, кирпу гне. Як же ж — я вже панія, а ви репані невчені переяславські мужики!"

Мати живе „за ширмою", в кутку, відділеному їй в кабінеті сина. Безмірна любов материнська до сина і маленького онука облегчує її нелегке життя на чужині. Вона знає, що краса людини, її людськість, не в тому де живеш, а як живеш, чи добра людина і чи має „зглядь" до людей.

Син не помічав матері за службовими клопотами і особистими турботами. Не помітив, як мати захворіла. Хвора мати, щоб не турбувати рідного Сашка, не завдавала йому клопоту, не наважилась сказати синові-лікареві про свою неміч. Припадком, за обідом, виявилося, що мати дуже хвора. По дорозі до Ташкенту, на операцію, в поїзді, мати умирає і при останньому подихові згадує Переяслав. Тільки після смерти матері син збагнув, що він не помічав її. А вона ніколи не нарікала на самітне життя „за ширмою", і в поїзді їй здавалось, що їде не до лікарні, а в „святу землю, де во-

на народилася, де сплять вічним сном її батьки й прадіди, де годиться і їй схилити свою голову..."

Виконуючи оте „годиться," перед відїздом поїзда з домовиною до Переяслава, синлікар з болем говорить:

— Як би ви знали, як я заборгував їй! І як заплатити це все, коли... — Він не зміг доказати: „коли матері вже нема тепер."

На болючий запит сина дає відповідь Узбек-лікар, що помагає йому вирядити матір в землю батьків і прадідів. — „Ми всі в боргу перед нашими батьками й нашою Батьківщиною. Тільки народ може поквитати наші борги. Йому сплачуймо — він безсмертний!"

**
*

Любов до свого рідного повинні прищеплювати дітям їх батьки. Та щоб комусь щось дати, треба його самому мати! Якщо батьки не носять у своїх серцях святої любови до свого, то що дадуть своїм дітям? Якщо батьки заміняли вже своє щире золото за чужу, блискучу бляшку, то чому не мали б їхні діти заміняти українську мову за чужу, не знаючи того, що й чужі вчені признають, що українська мова одна з найкращих мов світу, милозвучна й співуча, ніжна, барвиста й багата.

Якщо батьки цього не знають, то як мають це знати їх діти? Та й ще одне, дуже важливе, повинні всі ми мати на тямці, а саме: Дитина, яка вирікається мови батьків, виречеться потім і їх — батьки стануть їм чужими!

Один із наших великих учених написав: „Хто цурається рідної мови, той ранить у саме серце свою рідну матір — Матір Україну. Чи мають це робити наші діти на чужині? Не допусти, Боже, до цього! А от наша велика поетка Леся Українка написала: „Наше, українське слово в руках, наших, стане — мусить стати — мечем на ворогів, катів нашого народу."

Чуже ж слово, не стане тим мечем ніколи!

Погано, зле, навіть дуже зле роблять ті діти, що з легким серцем міняють мову своїх батьків, мову українську на чужу і замість українськими соловейками по своєму щебетати, воронами крячуть по чужому...

Обовязком батька, а передусім матерей, не допустити дітей до відступництва. За зло, до якого допустять дітей, відповідять колись перед Богом і перед Україною... Мусимо усвідомити собі й затямити ось що: Дбаймо й усіх сил докладаймо, щоб наші хати виглядом і духом були дійсно українські, щоб діти між собою вживали української мови, щоб у кожній українській хаті були українські часописи і книжки, щоб була українська „культура." Даймо дітям у руки українську книжку й журнал... Без цього даремна праця учителя у суботніх школах і зусилля виховників на дитячих оселях, де діти вживають між собою виключно чужої мови. Не даваймо дітям нашим отрути через телевізори й лектуру „каміків." Якщо вважаємо дітей справді скарбом, то бережім той скарб.

М. Ломацький

Наші подорожні на конференцію ІЖР до Тегерану

В цей час, коли ломається це число журнала, наші делеґатки на конференцію до Тегерану виїжджатимуть у дорогу.

Так і хочеться їм побажати щасливої подорожі, приємних переживань, цікавих сесій конференції і найкращих вражень.

Довідуємось, що до трьох українок — пань: К. Міськів, С. Гавриш і А. Токарик, як вільний турист долучується пані Євгенія Козяр з Канори, Саск. Виїжджають вони з Канади 28 квітня. Обі пані з заходу і пані А. Токарик та пані С. Гавриш зі сходу — всі чотири зустрінуться в Мюнхені, Німеччина і відти вже поїдуть разом почерез Відень, Ужгород на 6-денний побут в Україні. (Оце приємна новинка!) В Україні плянують звідати такі міста — Львів, Тернопіль, Київ, зложити поклін могилі Шевченка в Каневі.

З Києва, наші подорожні поїдуть прямо до Тегерану на конференцію Інтернаціональної Жіночої Ради. По конференції мають в пляні звідати деякі історичні місця в Ірані, відти їх дорога поведе до Істанбулу, Єгипту і чотири інші країни — Йорданії, Сирії, Ливану та Ізраїлю (Святої Землі). Відти до Риму і через Мадрид Іспанію до дому, до Канади. Щасливої подорожі і радісного повороту!

(АҐ) Від 1867 року в Канаді було 160 королівських комісій, створених окремими урядами. Недавно в Палаті Громад оголошено умови і кошти, пов'язані з діяльністю Королівської комісії для вивчення питання про бікультуралізм і білінґвізм у Канаді. Значно розширений персонал цієї комісії складається з 225 осіб, причому 35 з них заробляє понад $10,000 річно. На діяльність цієї комісії — найкоштовнішу в історії королівських комісій — витрачено до кінця 1965-го року — $3,500,000.

Пропам'ятний значок Марусі Бек

Минулого 1965 року, перевиборчий комітет для поновного вибору Марусі Бек в Детройті оформив і видав „Пропам'ятний значок". Ціллю того значка було відмітити історичну подію цього двох мільйонового міста і вибору до Міської Ради першу жінку, якою була Маруся Бек. Було це 1950 року. Хоч до цього часу Маруся Бек мала за собою вже поважну суспільного характеру працю.

1929 році вона закінчила університет в Пітсбурзі, цікавлячись найбільше соціологією й здобула магістерію по факультеті Б.А. В 1932 році Маруся Бек закінчила правничий факультет і наступних чотири роки вона подорожує по країнах Европи, вивчаючи історичні місця та культуру ріжних народів. Повернувшись до Америки, вона вчащає до Виян університету і Університету оф Мічіґан, побираючи деякі курси, що пов'язані з правом, а особливо по лінії соціології.

По закінченні студій Маруся Бек включається в організацію добровільної служби міста Детройту — Інтернешонал Інститют оф Детройт — виконуючи услугу особисту і громадську. Одержала позицію суспільної служби в місті Детройті, виконуючи ріжні форми і працюючи в кількох департаментах, вона відвідала тисячі домів, пізнавши життя і проблеми американського міста з низів до верху. В 1944 році Маруся Бек веде вже свою практику, аж до виборів 1950 року.

Для англомовного світу Маруся Бек активний член „Каммон Кавнсил" міста Детройту, блискучий промовець, до голосу якої варто прислухатись кожному, добрий політик, справедливий „суддя" й лейді.

Для українського світу Маруся Бек означає багато більше. Її цінить і шанує не тільки українське жіноцтво Америки й Канади, але й ціле українське суспільство. Одна з пань передвиборчого комітету в Детройті 1965 року висловилась, що Маруся Бек відображує духове обличчя жінки української нації серед вільного світу.

Від кількох останніх років Маруся Бек йде назустріч друкованому слову та творчим одиницям, особливо пера української жінки, уфундовуючи літературні конкурси письменниць через СФУЖО, піддержує журнали.

Саме тепер Маруся Бек подарувала кожному з трьох жіночих журналів „Пропам'ятний значок" вартости $1,000.00.

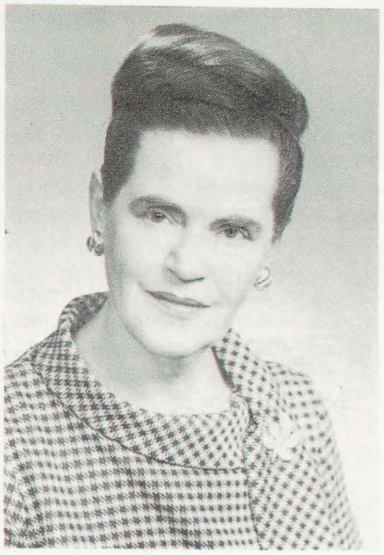

Маруся Бек

Вітаючи цей шляхетний жест Марусі Бек, редакція „Променя" готує розсилку „Пропам'ятних значків до відділів Союзу Українок Канади, разом з супровідним листом. **Н.К.**

Ігор Ліберда

ЗЕМЛЯ ЗІТХАЄ

Земля зітхає...
Ні! Не так, як люди!
Земля зітхає глибиною неба,
Цвітінням вишні, спрагою краплини,
Що і вікам несила втамувати...

Земля зітхає...
З радості чи горя? —
Не знаю. Не скажу. Хоч пам'ятаю:
Як сипав з мозолів дзвінку пшеницю —
Уся земля полегшою зітхала...

І гоїлися рани від осколів,
Бинтовані гніздом перепелиним,
Й колоссям пробивалося до світу
Землі моєї матерне дихання.

Земля зітхає...
З радості чи горя? —
Сказать не хочу...
Можу підказати:
По справжньому зітхати лиш уміють
Її сини закохані і дочки.
Земля зітхає...
Бо зітхають люди.

Твори В. Курилика у Вінніпезькій Ґалерії Мистецтва

У Мистецькій Ґалерії Вінніпеґу відбувалась від 27 березня до 20 квітня 1966 р. дуже цікава виставка малярських творів українсько-канадського маляра Володимира Курилика. Курилик народився в Альберті в 1927 р., вчився в Манітобському університеті, де в 1949 р. отримав ступінь Б.А. Після цього він студіював в Онтарійському Коледжі Мистецтва і деякий час на стипендію в Мексико. Врешті для завершення студій поїхав до Англії, де під час свого побуту мав три виставки в Королівській Академії Мистецтва. Повернувшись до Канади, він осів у Торонті, тут також добув він собі загально-канадське визнання. Він мав чотири власні виставки в ґалерії Айзакс, а в одному тільки 1965 р. його твори на окремих виставках можна було бачити в Ґалерії Мистецтва Едмонтону, в А. Лефорт ґалерії в Монтреалі, на університетах у Торонті і Лондоні, Онт.

Твори Курилика знаходяться в численних музеях і приватних збірках, це видно і з теперішньої виставки, різні твори якої належать до Національної Ґалерії в Оттаві ,до музеїв у Торонто і Монтреалі, як теж до різних університетів. Одна велика картина, „Молочарська фарма в Манітобі" з 1963 р., визичена на виставку прем'єр-міністром Канади Л. Пірсоном.

Тематика малюнків Курилика дуже різноманітна, тут і життя на фармах („Стіг сіна", „Везення снопів", „Доєння" і інші), мотиви релігійні („Гетсиманський сад", „Рай", „Скала"), змодернізовані притчі, краєвиди, мертві природи. Курилик уміє підстерігати і передавати буденні сцени канадського життя, передусім його побутові особливості, — це видко з таких картин, як „Ігри фармерських дітей у Західній Канаді", „Недільний обід рубачів у лісі", „Ліцитація на фармі" тощо, все це речі правдиво заобсервовані і передані вмілою рукою. Немає сумніву в тому, що в зображенні цієї тематики Курилик має не багато суперників серед канадських мистців. Не можна не відмітити, що на виставці є чимало творів з українською тематикою. Це передусім одна з ранніх речей мистця, великий образ „Запорозькі козаки" (1952), „Український святвечір", „Манітобська забава" (велика і складна композиція, що представляє святкування подружнього ювілею на українській фармі), „Опущений український піонерський дім у Комарні, Ман." і ін. Треба також згадати, що Курилик є членом Української Спілки Образотворчих Мистців Канади.

Стиль Кириликового малювання реалістичний, але той реалізм відмінний від соцреалізму, що або копіює природу, або підсолоджує її. В творах нашого мистця багато фантазії, навіть нереальности, анекдоти, часом поважного моралізування, і це робить його малярство цікавим і таким популярним. Аж дивно, що Вінніпеґ, з яким великою мірою зв'язана мистецька творчість Курилика, має нагоду побачити таку більшу кількість його творів уперше. Заслуга в цьому не тільки самої ґалерії, а й Жіночого товариства Альфа Омеґа, що є фактичним організатором цієї виставки. Це Т-во подбало за ширший комітет патронів, складений передусім з українських установ і організацій та приватних осіб, як теж поважної кількости відомих канадців. Як і попередня, давніша виставка Ол. Архипенка, зорганізована цим самим Товариством, ця обіцяє також бути успішною. Вона — яскравий і промовистий доказ нашого вкладу в культуру Канади.

с.г.

Тетяна Кошиць померла

Тетяна Кошиць, дружина сл. п. Олександра Кошиця, народилася в місті Вінниці, в Україні, 25 січня 1892 р. Вчилася в Київському університеті, а при тому співала в хорі проф. Кошиця для українського театру М. Садовського.

Була донькою учителя. На науку в університеті (Вищі Жіночі Курси) заробляла співом та лекціями.

З республіканською капелею України, якою диригував О. Кошиць, виїхала у світове турне — по Европі, Південній та Північній Америці. По закінченню цих подорожів оселилася з чоловіком в Ню Йорку. В 1943 р. вони переїхали до Канади на більш сталий побут. В 1944 р. О. Кошиць помер, а вона продовжувала до певної міри його працю, керуючи хором та викладаючи на курсах. З того ж часу стала управителькою Музею, Архівів та Бібліотеки Осередку Української Культури й Освіти. Працюючи в Осередку, в останніх роках зайнялася приведенням до порядку архівів пок. О. Кошиця. Над цією роботою важко захворіла і в суботу 26 березня померла.

Панахида була відправлена в п'ятницю 1 квітня, о год. 9 вечора, в авдиторії УНО, 935 Мейн ст. у Вінніпезі. Похоронний обряд зо Службою Божою відбувся в суботу 2 квітня, год. 11.30 рано з Собору св. Покрови при вул. Борровс-Сінклер.

Людмила Коваленко

Зінаїда Тулуб

ВІД РЕДАКЦІЇ. — Від закінчення першої світової війни ми мали дуже скупі, або майже ніякі, відомості про молодшу ґенерацію жінок письменниць придніпрянської України. Ця частина української землі була під окупацією московсько-комуністичної влади та відділена від решти світа непроглядним муром. Знали ми лише про тих, яких судили, або карали смертю ги засланням.

А були там, і тепер є, справжні таланти-письменниці, поетеси — варті уваги, які верстають трудні і тернисті дороги своєї творгости. Про багатьох з них не легко сьогодні писати, не наражуюги їх на переслідування зі сторони пануюгої там влади.

Зінаїда Тулуб вже не живе. На наше прохання цей спогад про письменницю написала письменниця Людмила Коваленко, яка живе в Америці.

Наші гитагки вже мали нагоду познайомитись з працями Людмили Коваленко. Неддавно вийшла у видавництві Тризуб у Вінніпезі її перша гастина трилогії „Наша не своя земля" п.з. „Обрії". Друга гастина „Прорість" саме тепер виходить з друку, а третя „Її окраденую збудили" йде до друку. Крім того більшого розміру роману, має письменницяя інші публікації. Її розповідь про Зінаїду Тулуб дасть нам образ, серед яких обставин доводиться нашим письменникам жити і творити літературні цінности.

Зинаїда Тулуб була старша від мене роками, але в українську літературу ввійшла пізніше за мене. Сталось це тому, що вона почала писати російською мовою, переважно вірші, писані під великим впливом російських символістів і так зв. „декадентів" — хоч з теперішнього погляду в них нічого декадентського знайти не можна.

Познайомились ми з нею в Києві, де вона народилась, де вчилась на Вищих Жіночих Курсах, і де прожила фактично весь свій вік, за винятком років на засланні.

Першу свою прозаїчну річ, повість „На раздорожьи" вона написала десь в 1915 році, а в 1916-му ця річ була видрукована в тодішньому дуже розповсюдженому російському журналі „Вестник Європи", де друкувалось і багато перекладів з європейських письменників. Це було солідне видання, і друкуватись в ньому могли тільки добрі твори. На жаль, я цієї повісти не читала і не можу нічого сказати, ні про її зміст, ні про стиль.

Революція 1917 року спочатку викликала в Зінаїді Тулуб розгубленість, потім, захоплення, а потім — коли влада опинилась в руках більшовиків — певний страх перед навальністю їх дій.

Але життя не спинялось, більшовики організували Союз Совєтських Писателей, і Зинаїда Тулуб була спочатку членом цього так зв. всесоюзного письменницького обєднання, а вже пізніше — Спілки Письменників України.

Ззовні вона завжди робила враження чогось трохи старомодного, навіть, я сказала б — старопанянського. Жила спочатку з братом, потім сама, при чому улюблений кіт, заступав їй друзів і рідних. Була наполеглива і мала сильну волю, хоч зовнішні манери її були дуже соромливі, часом навіть ніби смиренні, але це походило тільки від її природньої скромности, а не від боязкости.

Пригадую, як вона повернулась з Москви із з'їзду совєтських письменників, на якому був і Рабіндранат Тагор (а, може, це була спеціяльно для Тагора влаштована зустріч письменників у Москві). Вона була дуже схвильована і розповідала мені, що деякі письменники дуже напалися за неї, за те, що, коли Рабіндранат Тагор підійшов до не, вона зробила йому на знак привіту і пошани глибокий реверанс.

— Ви знаєте, — розповідала вона мені. — Ми стояли всі рядом, а він по черзі підходив до кожного з нас. Коли він підійшов до мене — такий простий і такий величний, я просто думати не могла, щоб простягнути йому руку, як усім. Я схилилась перед ним у реверансі, як перед коронованою особою, бо він для мене був більший за всякого короля. А вони потім напались на мене: одні сміялись, а другі казали, що я понизила гідність совєтського письменника отим своїм реверансом!

Я дивилась на неї, на її скромну фігуру в синій сукні із білим комірчиком, який вона, здавалось, носила, як форму, — і внутрішньо зрозуміла її, її реверанс, її бажання виявити о т а к, а не інакше свою пошану Тагорові.

Зінаїда Тулуб бувала у мене досить часто до процесу СВУ і, треба віддати їй належне, бувала і після нього, коли багато хто просто вже боявся заходити до нас. Але десь в 1934 чи 35 році ми перестали бачитись. Це були роки, коли її роман „Людолови", раптом набув великої популярности і коли тодішній російський Пілат на розп'ятій Україні — П. Постишев, умиваючи руки від вини за смерть міль-

йонів голодних селян, відігравав пишну ролю мецената українського мистецтва. Він не мав ні знання ні скромности, щоб питати у знавців, і внаслідок його „меценатства" в Києві було понищено багато пам'яток старовини, як наприклад, Михайлівський манастир чи навіть така цілком цивільна пам'ятка цехового укладу, як „Самсонівський фонтант" на Подолі.

Зла доля хотіла, щоб він вирішив взяти під свій протекторат й якийсь літературний твір — і вибрав собі саме „Людолови". Важко сказати, що вплинуло на нього. Можливо, що твір захопив його своєю силою. Можливо, що він думав, що цим твором підтвердити можна якісь марксівські доктрини. Можливо, що йому імпонувало взагалі взяти під свою „високу руку" мало відому в українській літературі постать і зробити з неї своїми впливами видатну особу. Зінаїда Тулуб і її твір не потребували ні другого, ні третього, але важко припустити, щоб такий самодур, вихвалюваний на всі сторони в пресі, діяв тільки під впливом художньої вартости твору. Важко припустити, щоб він навіть міг оцінити художню вартість твору.

В усякому разі, він підтримав „Людолови", хвалив їх, запрошував Зінаїду Тулуб на всякі урочисті бенкети, зібрання, з'їзди, словом, зв'язав успіх її твору з своєю особою.

Звичайно, Сталін не міг потерпіти, щоб в Україні когось хвалили і величали трохи більше за самого Сталіна, а в усякому разі — не менше. Кінчилось це тим, що як тільки Постишев покінчив кампанію штучного голоду на Україні, його було переведено в Москву — з так би мовити володаря України на скромний пост міністра пошти. Після того, він з'їхав на секретаря обласного комітету Самарської області, а потім зник безслідно, і тільки всезнаюча „пантофельна пошта", якою передавались і передаються в совєтах всі важливі новини, принесла вістку, що його ліквідовано. А незабаром було арештовано і Зінаїду Тулуб, заслано і тільки в часи Хрущова реабілітовано і повернуто на Україну. Тут вона ще встигла написати роман про Т. Г. Шевченка „За бортом" в 1962 році. 1964 р. Зінаїда Тулуб померла. І ті ж газети, що перед тим, за часів Сталіна виклинали і викривали її, тепер писали про неї похвальні некрологи.

Але для Зінаїди Тулуб не треба ні похвал, ні прокльонів совєтських підневільних критиків. Її роман „Людолови" стоїть, як нерукотворний пам'ятник, і тільки журба огортає серце від думки, скільки вона могла б дати художніх, вартісних творів, коли б самодурна рука Сталіна не пов'язала її з іншим самодуром, що діяв на Україні, з Постишевим, за зарозуміле меценатство, за яке їй довелось так гірко заплатити!

Анна Євчук — голова Пров. Екзекутиви Союзу Українок у Східній Канаді, обрана на Пров. З'їзді в Оттаві 1965 р.

КУРС ПИСАННЯ ПИСАНОК В ЕДМОНТОНІ

Перший раз в історії міста Едмонтону, цього року відбувся спеціяльний шість-тижневий курс писання українських писанок, який був заряджений самим містом Едмонтоном, почерез його Департмент Парків і Розваги. Курс відбувався що середи в двох приміщеннях: Центральна Заля УМСА (пополудне) та Розривкова Заля передмістя Джеспер Плейнс (вечером). Про відбуття цього курсу домоглася Пані Наталка Фарина, голова Культурно-Освітнього Комітету Відділу Союзу Українок Канади при Катедральній Громаді Св. Івана, й вона ж була інструкторкою. Відгук на цей курс був надзвичайно добрий; з окрема на курс учащали багато не-українського жіноцтва, головно з мішаних подруж, які виявляли виняткове зацікавлення цією ділянкою українського мистецтва. Вигляди є позитивні що раз започаткований курс буде продовжуватися кожної весни.

З приводу смерти бл. п. Миколи Совсуна, який упокоївся 28 березня 1966 р. висловлюємо глибоке співчуття опечаленій родині і близьким — дружині Марії, синові Петрові, донькам Анастасії й Олі і братам Василеві й Михайлові та сестрі Василині.

Редакція

Свято Героїнь

Відділ св. кн. Ольги, Торонто

Наш відділ улаштував Свято Героїнь, яке відбулось 14 лютого ц. р. у церковній залі. Вечір відкрила заступниця голови, Добр. Миродора Фотій. Вона прочитала молитву і оголосила початок програми, яка складалася з доповідей про наших славних жінок.

Цим разом, однак, свято наше мало особливо урочистий характер, бо на залі була присутня наша членка-героїня, пані Марія Волосевич, лицар Залізного Хреста, Воєнного Ордена і Хреста Симона Петлюри. Д-р Ганна Янішевська удекорувала соленізантку квітами і виголосила доповідь, подаючи перебіг життя пані Волосевич.

Народжена у Варшаві, з дому Теріда, вона дитиною переїхала на Волинь, де перебувала до шкільного віку. Гімназію скінчила в Києві, якраз під час державного перевороту в Росії і в тому ж місті вступила до університету. З постанням наших установ, одною з перших пішла до праці в Комісаріяті Освіти, який пізніше перетворено в Міністерство, де перебувала до 1919 року, коли, палаючи патріотичним ентузіязмом, вступила в ряди Української Армії, разом з якою пережила всі труднощі і небезпеку Визвольної Боротьби. Під час жахливого Зимового Походу, повнила функцію зв'язкової і не раз, з нараженням життя, в мороз і завію, ризикуючи попасти в руки ворога, переносила вона накази нашого Головного Штабу, в розпорядженні якого перебувала, для окремих частин Армії, які ніяк не могли получитися, будучи під натиском трьох ворогів. Тиф, що десят кував армійські частини, не ощадив і молодої, відважної дівчини і звалив її, під час одної з командировок. Господарі тої хати, де вона ночувала, перевезли її непритомну до Любаря, де вона пролежала у знайомих 12 тижнів. Прийшовши трохи до себе, повертає вона до своєї частини (2-га Волинська дивізія) і, по певному часі, одружується з начальником штабу цієї дивізії — полковником Александром Волосевичем. 21 листопада 1920 року перейшла з Армією Збруч і опинилася в таборі інтернованих в Каліші. В 1923 році п-во Волосевичі звільнилися з табору, виїхали на Волинь і оселилися в Кремянці.

Там працює вона над організацією жіноцтва, враз з панею Черкавською, яка була Головою Союзу Українок Волині. Від 1931 до 1938

Марія Волосевич

року провадила пані Волосевич Відділ С.У в Кремянці, виявляючи живу діяльність, виїжджаючи на з'їзди до інших місць, як Польща і Галичина, провадячи патріотичну працю до останнього моменту, коли мусіла втікати задніми дверима, через огороди від ґестапо, яке як раз входило через фронтові двері. З чоловіком її невідомо що сталося, бо так і загинув слід по ньому... Словом, ми бачимо пані Волосевич, враз з нелітнім сином, вже в Німеччині, в таборі УНРР. Гайденау. Там займає урядові становища і закладає жіночу організацію. По довгих таборових роках, переїхала до Канади-Торонто, де спочатку очолювала Товариство Волиняків, а по певному часі, змушена була зрезиґнувати, через стан здоров'я.

Таке то було життя цієї невтомної жінки, яка всі свої молоді роки віддала на вівтар Батьківщини.

Колись давно, в Києві, коли всі ми жили надією на Світле Майбутнє України пізнала я Марусю Теріду, яко урядничку Міністерства Освіти, бачила її при праці, спостерігала цей дух патріотизму, яким вона впрост промінювала і це дає мені сміливість докладніше спинитися на її особі. Дальша доля її була мені також добре відома.

Дальший перебіг Свята почався доповіддю пані Дубінчук, про Ольгу Басараб. Не повторюючи загально відомих даних про цю жінку і її трагічний кінець, прелеґентка подала цікаві розважання про саму істоту героїзму і його імпульси. Як ілюстрацію, задеклямувала відповідний вірш.

Д-р Плітас говорила про Олену Телегу, подаючи її біографію і децидуючі моменти з її життя, знайомство з поетом Мосендзом, який в значній мірі вплинув на початки її поетичної

Наш вклад у Сторіччя Канади

Населення Канади готується до знаменної дати в житті і розвитку своєї країни — свого Сторіччя. По більших і менших містах творяться комітети для переведення плянів і проєктів на місцях. Однак більшу увагу звертають ріжні фірми, установи й організації на те, щоб створити тривалу пам'ятку з нагоди цієї знаменної дати, яка могла б бути певним вкладом в скарбницю канадійської культури.

Союз Українок Канади, перша українська жіноча організація в цій країні, обрав дуже цінний проєкт — зібрати колекцію з образотворчого мистецтва з канадійською тематикою. Для цього на сторінках нашого журнала проголошується конкурс, яким запрошуються українських художників і художниць взяти в нім участь.

Цей проєкт був схвалений і прийнятий на головнім з'їзді Союзу Українок Канади, який відбувся в Торонті в 1965 р. Комітет проєкту в Торонті, якого очолює пані Анна Балан увійшов у контакт з мистцем Василем Куриликом, про якого виставку у вінніпезькій ґалерії мистецтва поміщуємо у цім числі й який зголосився до конкурсу.

Із зголошених на конкурс образів Союз Українок Канади вибере і закупить певну скількість образів для згаданої колекції. Вибір буде вирішувати жюрі, покликане з осіб, що є авторитетними знавцями образотворчого мистецтва.

Віримо, що нашим проєктом ми засвідчимо одну з прекрасних ділянок культури, яка є у великій пошані в цілому культурному світі. Тим проєктом ми даємо нагоду нашим мистцям включитись в працю для сторіччя і сказати іншим, що українське життя в Канаді зарепрезентоване у всіх галуззях творчої діяльности.

Щоб зреалізувати цей задум, до нього мусять прилучити свої сили всі наші відділи, все наше членство. І лише тоді ми зможемо сказати, що цей проєкт виконано силами цілої нашої організації, а не поодиноких відділів.

Росподіл коштів на відділи є дуже мінімальний — по 2 дол. від членки. Комітет проєкту дає відділам вільну руку, як придбати визначену суму фондів, але та сума мусить бути повна.

Тут проголошуємо виказ тих відділів, які надіслали частинні, або повні суми. Чим більше фондів матиме комітет, тим більше образів зможемо закупити для нашої колекції. Тому кличемо наші відділи продовжувати і посилювати свої збірки, які постійно будуть проголошуватись в журналі. Даймо нагоду нашому Комітетові Проєкту, на якого ми вложили той обов'язок, належно його виконати.

На фонд проєкту Сторіччя зложили:

Відділи: О. Кобилянської, Годсон, Бей, Саск. —	$20.00
Доньки України, Виндзор, Саск. —	30.00
Св. Анни, Форт Френсис, Онт. —	42.00
О. Кобилянської, Мазепа, Саск. —	48.00
Х. Кононенко, Блейн Ґейк, Саск. —	44.00
О. Басарабової, Ґлеслин, Саск. —	10.00
О. Басарабової, Гефорд, Саск. —	150.00
Лесі Українки, Ту Гилс, Алта. —	80.00
Лесі Українки, Мензі, Манітоба —	26.00
О. Пчілки, Прілейт, Саск. —	7.00
О. Басарабової, Вакав, Саск. —	25.00
О. Кобилянської, Донвел, Саск. —	30.00
О. Басарабової, Васетна, Алта. —	21.00
Св. Ольги, Вегревил, Алта. —	100.00
О. Теліги, Медов Лейк, Саск. —	10.00
О. Басарабової, Торгилд, Алта. —	448.00
О. Кобилянської, Мічам, Саск. —	10.00
Л. Українки, Бюкенан, Саск. —	30.00

творчости.

Непереможна сила привела її до вимріяного Києва, де вона, через свою енергійну діяльність, попадає в руки ґестапо і 21 лютого перестало битися її серце. Пані Козій прочитала, з великим чуттям вірш про Олену Телігу.

Пані Волосевич, при співучасті пані Сакалюк, подала свої спогади про Харитю Кононенко. Перед нами перейшло дитинство Хариті, її перебування в Празі (опов. п. Волосевич), перебування в Канаді в 1923 році, її праця в Саскатуні, як вихователькі дівчат при українському Інституті і її участь в організуванні Т-ва Ольги Кобилянської (п. Сакалюк). В 1925 році повертає до Праги, а в 1940 р. — на Волинь, до Рівного. Провадить суспільну працю для населення, але разом з тим підпомагає повстанцям, що і допровадило її до розстрілу німцями.

Закінчуючи збори, головуюча добродійка Фотій сказала, що ми мусимо знати також і прикрі моменти нашої історії і тому завжди пам'ятати наших жінок, які героїчно загинули за Україну, а пані Сакалюк, в останньому слові висловила думку, що кожен нарід шанує своїх героїв і високо цінить здобутки їх героїчних чинів.

По відспіванні могутнього „Не пора...", закінчено це виняткове гарне свято.

В. Завадська.

Л. Горлиця

НІОБА–АҐАВА

(Новеля — візія)

Скам'яніла, зігнута в скорботі, сидить мати на роздоріжжі; понад обрії поглядом бродить, погляд той безнадійний, порожній. В самотині душею голосить, спрагла ласки, любови, привіту... Що шукають безтямні ті очі? — їх, діток із широкого світу... В мозку, в серці, в душі десь на дні можна бачити їхні обличчя ясні... Ті дитячі обличчя, глибокою ласкою вкриті, материнськими слізьми в безсоннії ночі умиті, ті обличчя, що... Боже, за що?! — з невимовною злістю, з ненависним зором, неро зумним в лице їй шпурляли докором! Хай і так! Вони діти мої! Мої, тільки мої — і немає нікого на світі, хто б кохав вас безкорисно так, мої діти! Так шалено, стражденно, віддано... Чом покинули неню так рано?..

Та чи ж я не дала вам усе, що сама в боротьбі за життя вам придбала... Непотрібно було оте „все" — для дітей, від батьків — усе мало! Те не те, те не так — все таке!.. А яке ж ви б хотіли, малята, яке!?.. Цінне те, що вдалося **самому** придбати: хай то буде палац піковий — він тобі дорогий, бо потрапив ти **сам збудувати...** А батьківські зусилля марні: то зариті в пісок талани — не потрібні нікому вони...

**
*

Ніч надходить — життя западає... У минулому-юності зорі. У розпуці до зір промовляє, як до друзів коханих говорить: Зорі-зорі мої, золотії! Де ті мрії мої молодії? Де пекучі, нестримні бажання, до добра і краси пориванння,.. Та ті зорі, у синій безодні, чомусь нині мовчазні, холодні. Тільки місяць, примруживши око, заглядає у душу глибоко і на вухо їй шепче тихенько: „Не журись за надіями, ненько! Твої діти забрали надії, потоптали притишені мрії, заступили шляхи пориванням і наповнили душу стражданням... Твоє серце чутливе надміру — ти ж сама віддалась на офіру. Хто себе віддає — нехай знає, що віддачі на те не буває..."

Тої мови Ніоба не чує, за хмаринкою з неба чатує... Так- то доня її припливає із далекого-легкого краю. — Доню, люба! — та й заніміла... Мимо неї донька пролетіла. — Не впади, де ти так поспішаєш?! — Облиш, мамо, завжди заваджаєш!.. — Як!?.. і важко сльоза по щоці поповзла, на рослину упала і — листя спекла.

Це первістка... а он, вслід за нею, інші — вітром летять над землею. — Я шукаю вас, дітоньки... Діти!.. — Не спиняй, мати, дай вже нам жити!.. І в незвідану беззвість політ роз'орав у серці матері слід... Кров стікала. У неба вона запиталася зтиха, сумна: „І ко му ж віддала я життя, до останнього серця биття?

І озвався їй здалеку грім: Ї-і-ім! Ї-і-ім! Ї-і-ім!... Пролилася хмарина дощем, заспівав соловей під кущем: „Діт-к-кам! Діт-к-ам! Діт-к-кам! Ф-юїть! Ф-юїть! Ф-юїть!.. Вони-серцем-серцем-серцем-твоїм будуть-жить-жить-жить!

У розпуці сказала зухвалі слова: „Щасливіша в пустелі безводній трава!" І в журбі, і в знемозі ще нижче схилилась... Її сльози навколо пекли і сушили, а земля їх глибоко у себе вбирала, і ногами-корінням у землю вростала сирота... Дивний спокій, нерухомість болюча... Пальці рук обернулись на листя колюче — розляглися промінням Аґави листи: „Діти, квіти мої! Піднесу вас високо, буду вами цвісти лише раз на сто років!" — то останні були материнські думки.

— — — —

Вік минув. І зібравши всі соки, піднеслась над землею високо корона Аґави, на шпилі стебла, і квітом розкішним вона розцвіла!..

Та сонце пекуче нещадно палило... І згодом квітка ота похилилась і... зів'яла. В зів'ялій короні, достигли зернятка навсонні і просились — на волю пустити: „Дай нам, мати, самим уже жити!"... Квітка всохла... Зернятка веселі полетіли з вітрами пустелі...

— — — —

На землі зачароване коло... Материнська любов не зборола тих бажань: в далину, у світи — щоб самим своє щастя знайти!

О. Басарабової, Нипавин, Саск. —	28.00
Л. Українки, Брентфорд, Саск. —	40.00
М. Маркович, Кенора, Саск. —	156.00
Л. Українки, Ватсон, Саск. —	34.00
О. Пчілки, Мирнам, Саск. —	70.00
Лесі Українки, Едмонтон, Алта. —	50.00
Безпосередні членки: Пані Білик, Борден, Саск. —	2.00
Пані С. Гудима, Ґренд Сентер, Алта. —	2.00
Пані О. Шевчук, Вишарт, Саск. —	2.00
Пані О. Вонітова, Норт Венкувер, Б. К. —	1.00
Пані В. Дербавка, Ворден, Саск. —	4.00
Пані Н. Іванишин, Медов Лейк, Саск. —	8.00
До сьогодні фонд „Сторіччя Канади" начислює	$1,128.00

Микола Олійник

Зозулині літа

Оповідання

Уночі їй приснилися зозулі. Наче й не спала, а таке приверзлося: ніби йде вона лісом — молодим та зеленим, та густим-прегустим! — а вони одна поперед одної ку-ку!.. та ку-ку-ку!.. Аж луна гаєм.

Стара повернулася, полежала, намагаючись одігнати видіння і ще хоч трохи заснути чи бодай задрімати, але спання не брало її, і вона, поохкуючи, встала, тримаючись за крижі, босоніж почалапала надвір.

Крайнебо вже рожевіло. За городами, десь у житах, підпадьомкнула перепілка. Раз і вдруге... Але пара її чомусь мовчала, не обзивалася, і птиця ображено вмовкла. Нараз стало тихо, зовсім-зовсім тихо. Навіть вітер улігся, ані шелесть. Пахло васильками, божим деревом — його Соломія щовесни насівала під плотом, стиглим житом... Росяним споришем перетнула подвір'я, виглянула за ворітця. „Ще рано. Худобу не гонять..." І повернулася до хати.

За перегородкою, в тій половині, не спали — чулися легенькі кроки, якесь шарудіння. Прислухалась: учителька, певне, щось пише. Або читає. Щодня, зранку чи й з досвітка, вона або пише, або читає. Учиться. Дарма, що вчителька, грамотна, а все учиться. Позаошно, чи що б то. Інші пороз'їжджалися — котрі додому на літо, котрі на курорти, а вона сидить, сушить голову.

Соломії стало жаль квартирантки, і вона прочинила дверцята.

— Вже встали?

— Треба... Скоро сесія. Не до спання.

— І мені щось не спиться. Зозулі наснились. Наче йду собі лісом... — і вона розповіла геть усе до дрібниць, — що бачила, чула в нетривкім своїм сні. — А вони кують та кують. Та так же голосно, так голосно — аж луна лісом... Що за прикмета? Зроду зозулі не снилось, а тут на тобі. — Вона присіла на лаві, вперлася руками в коліна, незрушно дивилася в свіжо змазану, притрушену травою долівку. — Це так, — мовила перегодя, — або звістіє буде, або мені пора збиратися в дорогу... В далеку дорогу, — додала тим же тоном — спокійно, без тіні смутку.

— Ну, що ви, Соломіє Пилипівно? — щиро здивувалась учителька. — Яка там дорога? Сон — це... — вона пригадала все, що пам'ятала ще з школи, з уроків і що не раз надибувала потім у підручниках. — Хіба можна вірити снам?

Соломія перевела погляд на вчительку.

— По вашому, то ні в що не йми віри, — сказала незлобиво, роздумливо. — У Бога не вір, у прикмети не вір... У що ж його, скажіть, вірити, га? Мій вірив тільки одному чоловіку... І що ж?.. забрали його ні за що, ні про що... навіть кісток не знайти. Ото й радості, що папір видали — не винний, мовляв, по ошибці... А він же вірив йому. Та як вірив! Батька-матір не щадив, молився йому... Ні дня, ні ночі не знав — аби по-його було... А воно — по ошибці... — Соломія змахнула незриму сльозу. — А я, щоб ви те знали, вірю, — додала. — Людям вірю....

— Ну, людям... — посміхнулась учителька. — Людям і треба вірити.

— Людям, — не зважила на її слова Соломія, — і снам, прикметам усяким теж вірю. — Вона трохи випросталася, зітхнула. — На Олексія, старшого мого, уже й чорнову були получили, вже й приходив — домовиком стукав ночами, а я все вірила... ждала. Устану ото вночі — як застукає, і обзиваюсь до його, балакаю з ним, питаю-розпитую... І — бачте ж — прийшов. Без ніг, калікою, а прибився додому.

Вона вмовкла. Сиділа нерухома, оспана, заглиблена в роздуми.

— Випадковість, — мовила вчителька. — На війні чого не траплялось. У нас теж після „похоронних" вертались.

Знадвору почулося мукання, і Соломія, нічого на те не сказавши — ніби й не було між ними розмови, — мовчки устала, пішла виганяти корову.

...Після снідання, коли сонце спливло поверх осокорів і стало, мовби зачепившись за них, Соломія довго порпалась у старій, напівроссохлій — ще з приданого — скрині, вдягалася.

— Піду, провідаю Василя свого, — мовила на німе запитання вчительки. — Може, це він знак який подавав... отими зозулями...

— Таж ходили недавнечко, — завважила вчителька. — Потім знову ноги болітимуть.

— Ет, — махнула стара, — на ноги зважати... Дойду помаленьку. — Вона була в чорній з квіточками по краях — терновій хустці, в

темній сатиновій кофті і такій самій рясній спідниці. І боса.

— Хоч би ж узулися, — кинула вчителька.

— Не любить він. Узута нога і землею топче, й гарцює... А йому спокій потрібен... Та й легше босому...

— То зачекайте; може, хто буде їхати, — турбувалася вчителька. — Ось я вигляну, підождіть.

— І не ходіть, і не виглядайте, — зупинила її Соломія. — Не треба. Я пішки... Може, до обіду не вернуся, то заженіть лишень корову. Зілля там є, звечора нарване... — Вже була за порогом, як зупинилася. — Ге, мало не забула: може, Ладимир заявиться — дерево, переказував, привезе, то нехай підожде. Скажіть — бачити хочу, поговорити з ним треба.

— Добре, добре, — засвітилася дівчина.

Могилка була маленька, низенька, з боків обкладена дерном. Дерник брали при березі, і все літо з нього витикалися — цвіли то золотаві кульбабки, то липучі зірки, то дрібненькі голубі незабудки... Школярі хотіли обсадити могилу справжніми, домашніми квітками, так Соломія не дала: нехай буде як є. І обеліск — вицементований — теж не дозволила ставити. „Важко буде йому, — сказала, — під каменем. Умирав важко, то нехай хоч земля буде легкою". Могилу висипали пісочком, у головах поставили дерев'яний, з дуба тесаний обеліск і увінчали дерев'яною ж зіркою. Були б і картку засклили, та не знайшлося (десь була до війни, а куди поділась — хто знає). Місце обнесли білим — березовим — низеньким парканчиком, з хвірткою, — щоб заходити, а пізніше, збоку, в головах, приладнали і лавочку... Далі, кругом, стали сосни, сосняки та берізки...

Соломія спустилася з невисокого пагорбка, трохи пройшла розбитою піщаницею і звернула. Стежка вилася межи ліщиною, м'яко слалася під ноги і незабаром привела до могили. Стара віддихтілася, хазяйським окинула оком синівську господу і вже тоді привіталася:

— Добридень, синочку.

Знала, що неодмінно озветься бодай подихом вітру, і ждала.

На березовім вітті, що майже торкалося обеліска, сиділа і пильно дивилась на жінку пташина.

— Що, пташко? Що, ластівко? — обізвалася до неї Соломія. — Мовчиш?

Пташина крутнула голівкою, пискнула.

— Спасибі, маленька... Спасибі.

Соломія прочинила хвіртку, нечутно ступила за огорожу.

— Як ти тут, сину? — легенько обійшла довкола могили. — Не твердо? — І сіла на лавці. — Хотіли, Василю, перенести тебе, у селі, на майдані, поставити, а я й одраяла їм. Свято, чуєш, було, вони й заходилися. Усіх вас хотіли до братської... З музиками... Степана Гунька перенесли. І Петра Голодюкового, і Йосипа Голенка, і Федя Мотрониного, і того — як його? — що комісаром ви звали... А тебе не дала. Не руште, кажу, його й там люди знають. Оце як хочеш: хочеш гудь стару, хочеш хвали, а не дозволила. — Вона розв'язала, спустила на плечі хустку, оголивши перед ним сиву голову з потемнілими, землянистого кольору зморшками на чолі, на щоках і на вилицях. — Та й те сказати, — сповідалася синові, — тут спокійно, затишно, ніхто тебе не тривожить. А в селі ж зараз машин тих — земля двиготить, радіо з досвітка до півночі... Дітвори понаростало, що проходу немає...

Ото якось приходять — видно, учителька, квартирантка наша, їх надоумила: а що — просимо вас, бабуню, до школи, розкажете про сина свого, партизана. До школи я таки не пішла, а розказать — розказала. І який був малим, і як учився, і як до партизанів пристав... усе-все розказала. Чого ж, нехай знають. Та учаться. Бо там такі ростуть, так уже з ними няньчаться, що Господи. І школу їм нову поставили, і вчителів наслали, і кіно для них, і скурсії — мислимо, аж до Києва возять!

Верхів'ям пройшовся вітер, і Соломія заслухалась. У високім зеленім шумі їй вчувався синівський голос. Василь промовляв до неї шепітливо, глухо, вже ж вона чула. То він сміявся, то говорив — спокійно, розважливо, то стогнав... Найчастіше стогнав! І що довше вслухалася в той стогін — то видиміше бачила сина, його останню хвилину. Ось він лежить перед нею — отут же, на цім самісінькім місці, — весь окривавлений, немічний. Довкола посвистують кулі, диркотять автомати — наші й німецькі, гахкають міни, а він Василь, її середущий, лежить, обхопивши розірваного осколком живота, і стогне, і благає своїх: „Добийте мене, хлопці... Добийте... Не можу... Добийте..." Чом її тоді не було, чого пішла до села? Може б, урятувала... Так і поховали без неї... Розкопала пізніше, як німці пішли, поплакала досхочу, переклала в труну, щоб по-людському, і відтоді, літ двадцять із гаком, ходить — одвідує, слуха той голос, той болісний стогін...

Од дороги почулися голоси, і Соломія насторожилася, встала, наділа хустку. Голоси наближалися, чіткішали, гусли. З-за кущів показалися діти.

Соломія вийшла назустріч.

Дітвора обступила її, як весняна вода острівець, мовкла, з цікавістю і надією зазираючи в очі.

— Ми із Соснового, з піонерського табору, —обізвався найстарший, вихрястий, з припеченим на сонці кінчиком носа.

— Все одно — цитьте. Він спочиває, — обернула — а за нею й вони — голову до могили.

— Ми юні історики, — вже тихіше додав старший, — і краєзнавці. Нам розказували про героя-партизана, що лежить отут, і ми вирішили взяти під нагляд його могилу. Ось і указку принесли, — показав акуратно вирізаний шматок фанери, — приб'ємо он там, над дорогою.

Соломія взяла, повертіла дощечку.

— Що ж тут написано? Прочитайте-но.

— „До могили партизана Василя Гончара", — прочитали їй.

Соломія замислено роздивлялася напис.

— Добре, дітки, — мовила зрештою, — нехай буде.

— Ми їх кілька приб'ємо, — обізвалася дівчинка, — по всій дорозі.

— Ви часто його одвідуєте? Ви його знали?

— Часто, — скрушно мовила Соломія. — І знала. — Їй не хотілося признаватися, що вона його мати, не хотілось, бо тоді почнуть розпитувать — як та що та коли? — а кожна та розповідь ятрила їй душу.

— Кажуть, у Будах його мати живе.

— Живе. І мати, і брат... Є й ще один брат, найменший. Ладимир, та той десь поїхав, нахту шукає чи що.

— Ми до неї прийдемо, — сказав старший, — розпитаємо...

Соломія слухала, похитувала головою.

— Приходьте, приходьте...

Сонце повертало на полудень. Розморений жаротою ліс пахкотів, бродив густими настоями глиці, чебрецю, хмизу. Соломію душила задуха.

— А що дітки, чи не пора вже додому? — спитала вона.

— Ми попередили, обід нам зоставлять, — сказав старший.

Все ж, коли Соломія защіпнула хвірточку і, мовчки попрощавшись із сином, попростувала до дороги, пішли за нею й вони.

— Скільки вам років, бабуню? — поцікавилась Катя.

— Е-е, онучко... Літа мої вже минули... зозулині зосталися.

— Як це, бабуню? — здивувалася дівчинка.

— Живу тими, що зозулі щедрять. А вони, знай, химородні: скільки захочуть, стільки й одміряють... рік, два, а може ще й п'ять...

— Ну, а тих, справжніх? — не відстало дівча.

— Хто його знає. Хіба їх полічиш.

При дорозі, там, де од неї відділялася стежила, гналася в небо стара, обчухрана знизу сосна. Поки Соломія петляла поміж смереччям, діти встигли прив'язати на сосні дощечку.

— Ось погляньте, — щебетали. — „До могили партизана Василя Гончара", — прочитали врочисто.

Соломія стала, довго мовчки дивилася на указку. Очі її сльозилися, але то, певне, од сонця, бо плакати вона вже одвикла.

— Добре буде, — похвалила зрештою. — Коли б тільки трохи повище.

— А ми перевісимо, — і старший подрався на дерево, щоб перевісити дощечку.

— Отепер добре, — сказала Соломія, коли указка опинилася на новому місці.

Вони попрощалися на узлісі. Дітям було вправо, до Соснового, а Соломія, постоявши, поки їх різноколірні маленькі постаті не розгубилися межи деревами, пішла прямо, вузенькою, обіч утиканою кущиками дроку і дикої рожі польовою доріжкою...

Не було сина ні того, ані другого дня. Приїхав він у суботу, аж третього, ввечері. Соломія вже й чекати перестала. Вчителька десь пішла, і вона, нарвавши корові зілля, сиділа одинока на призьбі. На вулиці натужно заревіла машина, зупинилася біля ворітець. Машина була з причепом, вантажена колоддям. Ладимир виліз із кабіни, трохи постояв на чужих ніби ногах і почав розв'язувати ланцюги. В Соломії стрепенулося серце. „Навіть у двір не зайшов". Важко встала, пішла до вулиці.

— Драстуйте, — привіталася до сина і до шофера, що помагав розплутувати ланцюжки.

— Драстуйте, мамашо, — весело відповів той, чужий, а Ладимирів голос ледве зачувся. — Матер'ял — вищий сорт: на вибір... Самі вибирали, — брязкотів цепами шофер.

— Ладимире, нащо ж ви його тут скидаєте? — підступила ближче до сина.

— А куди ж? — І навіть не глянув.

— Та ж на пилораму, в колгосп, одразу й завезли б. Чого ж його двічі накладать та скидати?

— Полежить, — непевно сказав.

— На пилорамі, мамашо, давай накладну, — знову озвався шофер, — там без накладної не приймуть... А ми, кажу, самі вибирали...

— Не галасуй на всю вулицю, — урвав його Ладимир. А до неї: — Одступіть.. Ідіть готуйте вечерять.

Одступила, постояла, спершись на ворітця, і, коли перша колода м'яко гупнула на тугий моріжок, пошкандибила до хати. ...Вечеряли мало не мовчки. Вже були напідпитку, втомлені, обох хилило до сну. Нехотя наливали, байдуже цокалися склянками, не допивши, кривлячись, ставляли і хрумтіли молодим цибулинням. І курили. На столі стояли яєчня, нарізане сало, свіже молоко в чашках, проте їлося погано.

— Та й чого ж ви, закушуйте, — припрошувала Соломія. — З дороги ж, проголодалися. — А сама сиділа на лаві, крадькома (бо не любив, як на нього дивилися) гляділа на сина: „Похудав, лопатки повипиналися"... — А може вам кислячку, га? — відчувала їх спрагу. — Холодного, з погреба.

— Кисляку давайте, — підхопив той інший. — Кисляк в самий раз буде.

Пили жадібно — видно, горіло там всередині. Горіло й у неї, тліло зболене серце. „Вовкуватий став, — думкувала над сином. — Чого йому? Чим не догодила?.. Не гляне, не забалакає..." І ждала — не могла діждатися, коли скінчать, устануть, коли той, не її, піде спати, — щоб побалакати, розпитати...

— Вчителька тут, не поїхала? — кинув недбало.

— Тут, сину. Ще не поїхала. Сиділа весь день, а оце десь пішла, — зраділа нагоді погомоніти.

— Хай сидить. Її діло сидяче. Спать де будемо?

— Чи ж нема де. І на топчані, й на лежанці он можна.

— Я б оце на сіно... чи на солому, — піднявся шофер. — Люблю спати на сіні.

— Можна й на сіні. Є ще трохи на хаті. Але ж холодно буде. Над ранок змерзнете, лягайте у хаті.

— Ми народ звичний, — колихнув довгу тінь. — Не змерзну. — Він потягнув згаслу цигарку і кинув до водника в куток.

Поки Соломія прибирала зі столу, Ладимир провів дружка на горище. Вернувся, почав роздягатися.

— Їхатимеш коли? — запитала, аби не дати йому відбутися мовчанкою.

— Вранці.

— То розкажи ж хоч, як там живеш, — нетерпеливилось їй.

— Як усі люди.

— А ми вже ждали, ждали...

— Ніколи було.

— Кажуть — женився вже... — мовила з тремтінням у голосі.

— Вже почули?! — різко обернувся до неї. — Ну й женився. І що? Вас не спитав?

Соломія застигла в руках із ганчіркою. Як стирала зі столу — так і заціпеніла: в одній руці крихти, в другій ганчірка. Не могла ворухнутися — серце підперло під самісіньке горло і не давало ні ступити, ані дихнути. Здавалося, от-от упаде, рухне на землю. А він, мовби нічого й не сталося, складав на скрині одяг, розшнуровував черевики.

— Колись приїде, побачите, — додав уже м'якше.

— Та я ж хіба що? — мовила з трудом. — Лихого тобі зичу чи що?

Син мовчав. Соломія висипала у миску крихти, поклала ганчірку, витерла об рушник, що висів на одвірку, руки.

— ...А тільки так, сину, не роблять, — вела далі. — Хіба я така вже, що й поради не можна у мене спитатися? Люди кажуть і теє, і сеє, а я мов не рідна тобі... чи зобидила чим?..

— Язик без кісток, хай говорять. Не їм жити — мені.

— Та тобі ж, сину, тобі. Дома хазяйство, хата, невістка ось у хаті, а ти... Хіба це мені не болить? Ніби я не бачу, який ти зробився? П'єш, куриш... Сину, сину. Вона ж, кажуть, розпусна, не ти в неї перший...

— Нехай їм заціпить, отим казіям вашим, — швиргонув черевика і немічно, пяно повалився на подушку.

— А дерево ж це яке? Виходить, крадене, га?

— Моє діло. Привіз — то глядіть, — бурмотав уже сонно.

— Твоє. А завтра люди спитають.

Мовчав.

— Чуєш, Ладимире? Не їдь туди більше. Нащо мені вже ця хата, це дерево... Зоставайся. Ганна ж за тобою душі не чує... ждала, як переказав, що приїдеш...

Попід вікнами почулися кроки, рипнули

двері — сінешні і хатні.

— Добрийвечір, — стала на поріг дівчина. — А де ж гості?

Соломія промовчала. Вчителька постояла вражена, ураз ніби згасла, в'яло ступила в хату.

— Нема в нас, дочко, гостей, — глухо обізвалася Соломія. — Є постояльці. Приїхали, напилися-наїлися й спати. — Вона прикрила ряденцем синові ноги і одійшла. — Набрехали нам з тобою зозулі, — сказала. — Принесли звістку та не ту, яку ждалося.

Уночі їй не спалося. Сонно борсався, скригав зубами і щось неясне говорив син, а за перегородкою, в тій кімнаті, не гасло світло. Там, чи, може, то за вікном, надворі — вітром — зітхало, ступало босоніж — легко, беззвучно. Одного разу їй навіть вчулося схлипування, але воно тут же, затихло ,не повторилося, і Соломія вирішила, що то їй здалося.

Лежала, слухала нетривку нічну тишу і ніяк не могла скупчити розбурхані свої думи. А вони нуртували — то безмежно далекими ніби вже й не про неї молодечими згадками, голосними весільними бубнами, першими дитячими згуками, ставали перед очима пекельним вогнем, похоронними, одірваними Олексиними ногами, отією маленькою дощечкою на сосні, при дорозі, обзивались ядушливим голосом невістки-розпусниці, що одібрала в неї сина... останнього сина і полишила її саму, з ненадійними, як хистка кладка, зозулиними літами...

м. Київ. „Дніпро".

УКРАЇНСЬКИЙ ВІЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МЮНХЕН (НІМЕЧЧИНА)

Філософічний Факультет

Факультет Права і Суспільно-Політичних Наук.
Літні Курси Українознавства 1966 року.

Місце і час: Український Вільний Університет оголошує прийом на Літні Курси Українознавства, що відбудуться в Мюнхені в днях від 18 липня до 13 серпня 1966 року.

Ціль й програма: Курси призначені для студентів і студенток інших европейських та позаевропейських університетів, які бажають доповнити свої знання з історії та географії України, з історії української літератури, музики й мистецтва, з української педагогіки, а також знання державно-політичних, економічних та соціологічних проблем України.

Огляд визначних пам'ятників культури Мюнхену, відвідування музеїв, бібліотек тощо — завершать багату і різноманітну програму курсів.

Науково-педагогічний склад: У викладах візьмуть участь визначні українські наукові сили з Мюнхену, Парижу, Риму, Монтреалю, Вінніпегу та інших осередків українського духового життя в вільному світі.

Оплата: Оплата за Літні Курси дорівнює 100, — НМ (25 ам. дол.). Матеріяльно менш забезпечені студенти можуть мати знижку в оплаті.

Літні Курси УВУ є одною з кращих нагод для особистих контактів та виміни думок між українськими студентами з різних країн. У минулорічних Літніх Курсах взяли участь студенти і студентки з дев'ятьох країн, а саме — з Німеччини, Австрії, Швайцарії, Франції, Бельгії, Великобританії, Канади, ЗДА і Бразилії.

Зголошення: Студенти і студентки, які бажають взяти участь у Літніх Курсах УВУ повинні надіслати негайно свої зголошення на таку адресу:

Ukrainische Freie Universität,
8 München 27, Laplacestr. 24.

УВАГА: Рівночасно йдуть вписи на **літній семинар УВУ,** який триватиме від 1 липня до 27 серпня 1966 року. Заяви про прийняття на студії приймають декани факультетів у літньому семестрі до дня 31-го травня 1966 р.

ПЕРЕД ВИЇЗДОМ ДО ЧІЛЄ

Щасливі ті люди, що люблять подорожувати, а ще більше щасливі ті, які мають можливість виїздити в широкий світ, де можуть побачити інші країни, зустріти різних людей та поглянути як вони живуть.

Недавно, наші членки відділу ім. Кн. Ольги в Торонто довідалися, що одна з наших членок, пані Меланія Буряник виїжджає на кілька місяців до Чіле, в гостину до свого сина, який там живе зо своєю родиною. В Чіле, п. Буряник (син) займає позицію в дипломатичній канадійській амбасаді. А що ми радіємо і кожним особистим успіхом наших членок, хотіли виявити це й нашій пані Буряник а при тім побажати її щасливої подорожі.

І от з цієї нагоди, членки провінціяльної екзекутиви Союзу Українок на Східну Канаду, приятельки і родина, зібралися в домі пані Марії Колодій, на гостинне прощальне прийняття.

Пані Меланія Буряник є одною з вельми заслужених членок Союзу Українок Канади. Походить з Саскачевану, де від перших років зорганізування Союзу, вона була його ідейною членкою, чи то десь на околиці у відділі, чи в більшому місті. В центральній управі Союзу Українок Канади, пані Буряник займала через два роки місце касирки організації. Найбільше своєї праці і посвяти віддавала студенткам Інститутів — в Саскатуні — Інст. Петра Могили, а в Едмонтоні — Інституті Михайла Грушевського. Там пані Буряник сповняла обовязок настоятельки дівчат, як дружина ректора, яким був п. В. Буряник як в однім, так і в другім інституті. Та найбільшим замилуванням пані Буряник є українське народне ручне мистецтво. Вже довші роки вона працює то при музею Союзу в Саскатуні, то в Едмонтоні, а тепер в Торонто при Філії, як касирка. Але головне, її зацікавлення то досліджування походження вишивки, чи народніх строїв.

І так на цім передвиїздовім прийнятті, пані Іванна Вахна, як голова філії музейного комітету в Торонто, привітала пані Буряник та вручила їй гарний дарунок, як вияв нашої радости, з нагоди її подорожування.

Після смачної перекуски, забрала слово голова провінціяльної екзекутиви Союзу Українок на східну Канаду і зложивши побажання пані Буряник приємної гостини в сина та його родини і при цій нагоді зібрано на прес. фонд „Променя" 16 дол. **Присутня**

PROMIN

Vol. VII, 5 ENGLISH SECTION May 1966

HOW WE SEEK TO SERVE

Having recently participated in a panel discussion of interdenominational women, I feel a sense of duty to share this experience with fellow members of my organization.

The discussion I am referring to was called by the Niagara Diocesan Board of the Women's Auxiliary of the Anglican Church in Canada for the purpose of discussing and comparing the work of various women's organizations in relation to their particular church. The Anglican women are hoping to recognize their Auxiliary and hence lies their interest.

Each panelist explained the work performed in her church by the women, their participation in executive bodies and efforts relative to education and fund-raising.

It was most interesting to note that while structure and methods varied, all placed definite stress on education of the youth.

In writing this, it is my intention to relate and elaborate on some of the points that I, as a member of the Ukrainian Orthodox Church, had the privilege of making concerning our youth and which I strongly feel merit constant repitition.

The future of any nation lies in the strength and wisdom of it's youth. We must never ignore the fact that we are confronted with many problems in this respect, but very often while seeking complex solution we overlook the obvious ones at hand.

"Family togetherness" seems to be slowly diminishing from the face of the earth. Yet we, the Ukrainian people, are most fortunate in this respect.

It is my firm belief that one of our strongest holds on "togetherness" is found in our religious holidays such as Easter and Christmas, and in the many inspiring customs connected with them. It is impossible at this point to describe all the particular aspects of these holidays that are instrumental in maintaining "togetherness". I can only say, from personal experience, that a family never feels closer or experiences a greater feeling of belonging than during our very special Christmas Eve supper or during lenten and Easter services. This feeling is carried on to other similar events and eventually becomes a way of life. Of no lesser importance is the fact that because so much stress is placed on the religious and cultural up-bringing of our youth, we sponsor many events such as concerts, cultural displays, demonstrations, lectures, etc., which demand entire family participation.

Our religious and cultural traditions are indeed very special and we should stand up and take notice, not only for the sake of their preservation, but for the sake of our future as well.

Time and time again it has been proven that the basis of a good Christian education lies in the home and for the most part with the mother. Women can rightly be called culture-bearers, since they are the ones who hand tradition from one generation to another. A mother is the most significant person in Christian nurture — she always has been and always will be. It is she who tends to the spiritual needs of her children, who first folds her child's hands for prayer. Her good deeds and actions set an example that her children will unquestionably follow. She must instil in them a faith that can only be communicated by one loving heart touching another.

We must not for a moment lose sight of the fact that the up-bringing of our children is the most important task that we as women will be called upon to perform.

Let us not wait for a difficult time in the lives of our children to cause us to pass judgment on our past actions. Instead, let us conduct ourselves in such a manner that in years to come we will not be overshadowed by doubts in our efforts. If we have built up a faith in our children there will be no cause for concern.

This attitude must be carried over to our organizational life. For if we do our utmost in attending to the needs of our youth, by providing necessary guidance, by creating a pride in national heritage and culture, and by stressing good Canadian citizenship we will in effect be

carrying out the most significant aims of our Association.

What greater things can a woman or a women's organization strive for, than by taking full advantage of their God-given right as women, to do everything in their power to make certain that the youth of to-day will be properly prepared for the world they will someday have to face.

It is my earnest desire that these few thoughts which I have expressed will make each one of us analyze our own situation more closely. This will be the first step in the right direction of assuring our children a future they so well deserve.

For it is in our hands that lies the future of our children, our families, and for that matter of our nation.

Orysia Sushko.

March, 1966

WHY I LOVE MY MOTHER

BY H. EWACH

Translated by O. Negrych

Mother!

My own Ukrainian Mother! Bend your head close to mine and I will tell you how I love you for giving me a Ukrainian soul.

Listen!

Mother, do you recall that great memorable morning when we set out on a long journey to Bulgaria and Byzantium?

The red morning sun bathes in the Dnieper. It has just risen but Kiev rumbles like a windmill. The young and the old, men and women arise and all move in one huge multitude towards the banks of the Dnieper where thousands of spears and helmets shine in the sun. This is the Ukrainian military retinue awaiting the command of its Prince to mount the vessels and set out for heroic feats in far-off lands beyond the Black Sea in Bulgaria and Byzantium.

Suddenly a grave silence ensues, ushering in the Chief of the procession. As he appears a thunderous and loud "Glory"! "Glory to our King Sviatoslav!" breaks forth from the lips of the multitudinous gathering of the Kievans and the warriors.

Look at the leader of the courageous Rus' — Ukrainians!

On his head, tanned by the sun and wind, is a forelock, and there are earrings in his ears. His eyes are those of an eagle. A silver shirt covers his strong warrior's body and a heavy double-edged sword rests at his side. This is the appearance of the great Ukrainian Prince who always warns his enemies with these beknightly words: "I will attack you!"

As the Princess Olha approaches, Sviatoslav kneels before her, awaiting her blessing. With what pride the elderly Queen-mother looks upon her son!

The aged mother holds out her hands above his head and commands: "Go and return victorious to Ukraine or fall lifeless under the blows of the enemy's daggers!"

Mother!

My own Ukrainian Mother!

How proud I am of you for these words which you have uttered to your son: "Go and return victorious to Ukraine or fall lifeless under the blows of the enemy's daggers!"

With these words you taught me to be a fighter and to respect the honour of my native land.

**
*

I see you again, my Mother, but this time you are amongst the corpses and ruins. The Tatar horde sped like a wild storm through Ukraine leaving heaps of ashes and corpses wherever it passed. You stand with your tiny children and weep like the prophet Jeremiah on the ruins of Jerusalem, because your sons died under the Tatar spears and your daughters were taken into captivity where their braided hair will be covered not with bridal wreaths but with shame.

Mother, then I was a little child whom you pressed closely to your breast as though I were your greatest treasure. I felt how pain tore your heart and how your desperate mother's tears fell on my head. But neither your great sorrow nor your hot tears suffocated the fire of hope in your heart. For when your tears fell on the fire of hope in your heart they were transformed into sorrowful Ukrainian songs with which you rocked me to sleep, instilled me with a love for Ukraine, and taught me the beautiful Ukrainian language.

And where there were only ashes and ruins your deathless hope again gave birth to new villages, cherry orchards and golden-roofed towns.

And there, amongt the ashes and ruins your tears tempered me to become a fighter, your songs taught me to love Ukraine, and your deathless hope entered my being along with your mother's milk.

**
*

And do you remember, my Mother, how you and my sisters equipped me for departure to the mother of the kozaks, the Zaporozhian Sich? Do you recall how you hung a blessed cross around my neck to protect me from enemy shell and sword? I saw how your hands trembled with sorrow, how thick tears rolled down your cheeks, but you did not hesitate to send me to face death for our common mother, Ukraine.

Strengthened by your tears, protected by the cross and encouraged by my passionate love for Ukraine, I became the chivalrous Bohun, the courageous Perebyjnis, Nechaj, Morozenko, Cirko, Gonta, Zalizniak and Vitowsky.

I do not regret that the blood flowed throughout our wide Ukraine, for the earth watered by this blood as by rain will produce thousands of fighters for the freedom of their native land.

I have endured the battles, Mother, because you taught me how to love Ukraine.

**
*

Mother, I remember that last slice of bread which you spared from your lips to feed me, although you yourself were faint from hunger and were wary lest the overseer strike you with a wire whip to spur you to reap the field with greater speed.

You suffered bitter hardships of serfdom but the fire of hope for a better life did not die in your heart. And the songs which you sang during these bitter times imbibed me with a faith in a brighter future.

**
*

I saw you midst the struggle of the recent revolution in Ukraine. You were sending to battle with the enemies of Ukraine your one and only son. Your heart writhed in pain but you said to him: "Go, for Ukraine needs you. Defend her from the bloodthirsty aggressors."

And I love you the more because your love for Ukraine is greater than for your only son.

**
*

I recall those sad days when bondage, hunger and misery on "our native, but not our land" forced you to search for a better fate in the Zeleny Klyn, in the wilderness of Brazil, in the industrial towns of America and in the steppes of Canada.

I saw how you, with tears in your eyes, gathered a few grains of earth into a handkerchief so that it would remind you and your children in a foreign country of your native and distant land.

When you hold these grains of native earth as a great sanctity, then how could I not love our wide and beautiful Ukraine?

I see you, my Ukrainian Mother, even today. A child in one hand and a book in another. You are now a teacher and educator. You are telling your son, who plays beside you about the courageous Sviatoslav, the chivalrous Bohun and about love for Ukraine. You are impressing him with the fact that no one will help us but that we alone with our own strength could free all Ukrainian lands from the enemy's rule, unite them together and thus build an independent Ukrainian Nation.

And to your daughter you say: "Never forget my daughter, that these Ukrainian songs which you so like to sing, these rhythmic Ukrainian dances which you learn to dance, this exquisitely embroidered blouse which you are wearing, and the melodious language which you are speaking — these are all our treasures handed down to us by our common Mother — Ukraine. Respect these national treasures and take care to hand them over to the future generations as great sanctities of the Ukrainian people.

**
*

I also see you before me, you youthful Ukrainian Mother of the future. I am delighted with your splendid Ukrainian beauty and am pleased that you are proud of your Ukrainian soul before people from other lands.

I only wish to leave one thought with you: do not forget that the sins and good deeds of the parents are reflected even on the seventh generation. Take care, therefore, that you preserve a crystal-clear soul and love for your people and that you not only preserve but also enrich the Ukrainian culture.

Do not forget that you must become an educator of fighters and great citizens of your native land, and not of slaves. And in order to become that, aim for a high education, work hard and be interested in events of national concern.

Mother!
My own Ukrainian Mother!
I have told you why I love you so.
Because you gave me a Ukrainian soul.

Вітер, що віє в душу

(Леся Храплива: „вітер з України". Друга збірка оповідань для дітей шкільного віку, Ню Йорк, 1965, 143 сторінки).

На зміст книжки з гарною кольоровою обкладинкою мистця Петра Андрусева складаються 24 оповідання і вступне слово.

Авторка не звертається безпосередньо до читачів. Уже у вступному слові її виручає вітер, посланець від України. Він говорить про любов. І не диво, ця любов авторки - виховниці, вчительки, „другої матері", що є неначе відблиском любови Батьківщини до її далеких дітей, проникає цілу книжку від першої до останньої сторінки. З неї народжується бажання навіяти дитяче серце духом чесноти, доброти й вірности. Це та моральна основа, на якій має спертися вся рація існування й діяльности еміґрації, отже передусім виховання її молодого покоління.

Із сторінок книжки промовляє до дітей не тільки вітер з України. Те саме робить і камінний лев з-під львівської ратуші, і листок червоної калини. Все це випробувані методичні засоби, якими авторка надає більшої безпосередности своїй розповіді та легше добирається до свідомости читача.

Вибираючи сюжети й теми, авторка не шукає пустопорожньої сенсаційности чи напружених ситуацій. Вітер з України віє в глибину душі, заставляє призадумуватись над поважнішими справами, робити порівняння і висновки. Це книжка, написана з чіткою виховною метою при використанні засобів, що їх саме життя підказало авторці, досвідченій у виховній роботі з молоддю. Бо ж діти шкільного віку мають теж свої поважні проблеми, і вже тепер треба їх вирішувати. Тож вирішувати їх помагає „Вітер з України" — книжка, що виховує серйозного читача.

Приглядаючись уважніше до фактури книжки, бачимо, що в змісті цих казок, переказів, оповідань історичного характеру та реалістичних картин з сьогоднішнього дитячого побуту майже все скривається якась глибша думка, настанова або й алегорія. Напр., у „Грудці рідної землі", заснованій на подіях з часів Мазепи, методично вдало й ніби ненароком викладені обов'язки еміґранта перед поневоленою батьківщиною. „Синій м'ячик" у формі барвистої розповіді заторкує ідею духового зв'язку дітей еміґрації з дітьми України. Бажаючи розбудити в юних читачів пошану до рідної книжки, авторка змальовує перед ними картину, як це навіть янголи в небі друкують українські книжечки на подарунки від св. Миколая.

Окремий виховний момент —то „множина пошани", з якою малі герої збірки висловлюються, згідно з гідною похвали українською народною традицією, про своїх батьків („Мати сказали Томирові" і под.). Одним словом, „Вітер з України" — то ціле багатство думок, особистих і громадських проблем та повинностей молоді, таких, як вірність заповітам предків, любов рідного краю й народу, пошана української мови, пісні, школи, допомога „діти дітям" тощо. Однак усе це викладене не з тенденцією, не в надуманій формі, а зручно вплетене в картини й ситуації. Все таки, прочитавши ту чи іншу казку або оповідання, було б корисно хвилинку призадуматись над їх провідною думкою, і з цього погляду збірка „Вітер з України", так перша, як і друга частина, повинна стати вдячним матеріялом для обговорень і гутірок в школах, організаціях молоді чи вдома під проводом батьків. Позитивна ознака книжки — пояснення деяких назв чи прізвищ внизу під текстом.

„Вітер з України" — є доброю пригадкою, що програма виховання дітей українського роду в діяспорі не може обійтися без такого важливого чинника, як збереження духового зв'язку з Україною. А втім, це вкладається і в християнську заповідь любови ближнього.

Роман Завадович
(„Свобода")

ДАРЕМНО УЯВУ ЧИЮСЬ ПОЛОНИТЬ...

Даремно уяву чиюсь полонить,
Коли хтось уяви не має,
Даремно страждати, даремно любить,
Коли хтось любови не знає.

Глухий не почує пісень солов'я,
Сліпий не побаче проміння,
Даремна, даремна любов вся твоя
Для серця б'є іскри горіння.

Шукати любови у серці дарма,
Даремно шукать самоцвітів:
У серці одному є вічна зима,
А в іншому вічне є літо.

26 квітня, 1962 **Віра Ворскло.**

СВІТОВА ВИСТАВА В МОНТРЕАЛІ – ЕКСПО '67

В слідуючому, 1967 році, з нагоди 100-ліття Канадійської Державности відбудеться в Монтреалі Світова Вистава, в якій візьме участь кількадесять держав з цілого світу та десятки мільйонів відвідувачів. Світова Вистава, це ве лика нагода для державних націй представити світові свою духову і матеріяльну культуру. З другої сторони щасливі відвідувачі зможуть там побачити й ствердити наявність безперервного поступу й змагання людства до — вершин, в кожній ділянці . Державні нації будують на виставовій площі свої національні павільйони змагаючись за перше місце. Інжинери, науковці й мистці працюють над змістом і оформленням національних вистав, добирають експонати та підготовляють для них приміщення. Це мирне змагання вільних націй, що творить суть суспільних демократичних процесів і стимулює розвиток духового й матеріяльного життя. Разючим контрастом до цього, це участь в тій великій виставі тих, що поневолюють інші народи. Вони своєю присутністю ті мирні змагання поміж поодинокими народами фактично викривлюють. Одним з типових прикладів на це — брак на Світовій Виставі українського самостійного павільйону, бо Москва призначила Україні бути на цій виставі в ролі бездержавного статиста. Це тверда лінія московського великодержавного шовінізму, советського видання. Колись, у відношенню до України робила те саме царська Росія, але вона принайменше не говорила про суверенність України, як це тепер робить московський комуністичний режим.

Українці, громадяни Канади, мають змогу взяти участь в Світовій Виставі і зробити показ українських мистецьких експонатів в канадійському федеральному і провінціяльних павільйонах. Також існує можливість для мистецьких виступів під час тривання вистави. Сподіваємося, що в наших людей для цієї справи не забракне щирого ентузіязму. Керувати тими справами буде Український Виставовий Комітет при КУК в Монтреалі.

Згідно з проєктом КУК передбачується для участи українців в Світовій Виставі така програма:

1. Показ україніки, — книжок, преси й публікацій в українській мові і про Україну в англійській мові, —
2. Показ українського народнього мистецтва в Канаді, — писанки, вишивки, кераміка, різьба в дереві, тощо, —
3. Збірні й індивідуальні виступи мистецьких груп та різнородні імпрези на виставовій площі і поза нею, в тому — хори, сольові виступи, танцювальні ансамблі, молодіжні джембори, і т. п.

Навязуючи до вказівок в обіжних листах і наших закликів в минулому, звертаємося сьогодні публично і останній раз до всіх українських мистецьких груп і окремих мистців, що рішені брати участь, в будь-якій формі, в українських виступах на Світовій Виставі, а дотепер ще не зголосили нам своєї постанови, щоб вони це зробили негайно. Останній речинець, до якого Управа Експо 67 буде приймати зголошення кінчиться дня 31 травня 1966. Зголошення, разом з заподанням програми належить адресувати до нас, а ми після зареєстрування й провірки, щоб оминути дуплікацій будемо їх пересилати до Українського Виставового Комітету в Монтреалі, що існує при тамошньому Відділі КУК, в цілі передання до Експо 67.

Комітет Українців Канади

КОНКУРС

Союз Українок Канади проголошує конкурс на малювання образів на тему ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЖІНКИ В КАНАДІ АБО НА ЯКУСЬ ЗАГАЛЬНУ КАНАДІЙСЬКУ ТЕМУ. Найкращі образи будуть призначені Союзом Українок на проєкт на Сторіччя Канади.

В конкурсі можуть брати участь всі українські мистці-малярі, які замешкують в Канаді.

На конкурс можна висилати довільне число образів, подаючи ціну кожного образа, не пізніше як до 1-го березня, 1967 року на адресу:

W & W ART GALLERY
2263 Bloor St. W.,
Toronto, Ontario

За дальшими інформаціями просимо вдаватися до комітету на адресу:

Mrs. J. BALAN,
4001 Dufferin St.,
Downsview, Ontario

Січень, 1966.

ВІДДІЛ ДЛЯ ДІТЕЙ

ПОДАРУНОК МАМІ

Я зірвала в полі
Дзвоник голубий,
Принесу в дарунок
Мамі дорогій

Я його на сукні
Мамі приколю
Бо найбільше в світі
Маму я люблю.

Т. Волгіна

ФІЯЛКИ

Маленька Славця прибігла з городу до мами, яка порядкувала кімнату, й почала радісно:

— Мамо, мамусю! У нашому городі так багато фіялок. Прошу, я принесла кілька для вас. Дуже гарно пахнуть.

— Дякую тобі, моя чемненька. Ти ніколи не забуваєш про своїх родичів.

— Мамусю! А звідки взялися на землі такі гарні квіти — фіялки?

— Було це давно, голубко моя, — почала мати, — коли ще по землі ходили святі так, як оце ми тепер ходимо. Одного разу йшла полями Пресвята Богоматір Марія. Було їй тяжко на серці й Вона дуже плакала, а рясні сльози падали на землю. За якийсь час на місце, де впала сльоза, показалися гарні, пахучі, синенькі квіти, що ми їх звемо фіялками.

— Так то було! — каже замисливши Славця. — І Пресвята Діва Марія любить ці квіти, правда?!

— Так, доню! Дуже любить ці квіти. Ти певно бачила в церкві перед образом Діви Марії китиці фіялок.

— Так, так! Бачила. Але я й тепер нарву фіялок і прикрашу ними образ Пресвятої Діви Марії.

— Дуже гарно, моя доню, що ти сама про це подумала. В неділю раненько приберешобраз і помолишся до Пресвятої Діви Марії. Вона — Цариця України, то фіялковим кольором вкриває навесні луги.

Л.

ДЛЯ РІДНОЇ МАМИ

Сказав мені мій тато,
Що скоро в мами свято.
Я ж так його чекаю
І хустку вишиваю.

Тихесенько співаю
І хустку вишиваю
Шовковими нитками —
Для рідної для мами.

Г. Бойко.

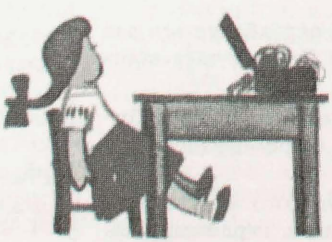

Монтреал 8 березня 1966 р.
До редакції
журнала „Промінь".

Хвальна Редакціє!

Учні третьої кляси української суботньої школи при Соборі Св. Софії в Монтреалі — складають подяку за дитячу сторінку журнала „Промінь". Вірші й оповідання, з „Відділу для дітей", ми читаємо в клясі, а малюнки з життя письменників вирізуємо та наклеюємо собі в зошити. За березневе число „Променя", ми вирізали і наклеїли портрет Шевченка разом з двома віршиками.

На черзі ідуть письменники: Іван Франко та Леся Українка. Просимо вислати нам на окремих папірцях відбитки портретів цих письменників. Ми дуже любимо портретик Лесі Українки дівчинкою у вишиваній сорочці та з братиком і Франка теж хлопчиком, або в молодому віці. Кошти за ці малюночки ми заплатимо. Нас є 16 учнів в клясі.

З привітом і подякою. Учні третьої кляси при Соборі Св. Софії в Монтреалі:

В. Бокій, Т. Коленич, Л. Радченко, Л. Цап, Н. Линок. Г. Качковка, В. Кочерга, І. Черіба, Р. Кошарич, М. Бойко, Д. Мех, П. Житиньский, І. Турянська, Л. Загурак, В. Пенюк, І. Зазуля.

Наша адреса:

Mrs. R. Temertey
6623—36th. Ave. Rsmt.
Montreal 36, Que.

ІГРИ Й ТАНЦІ

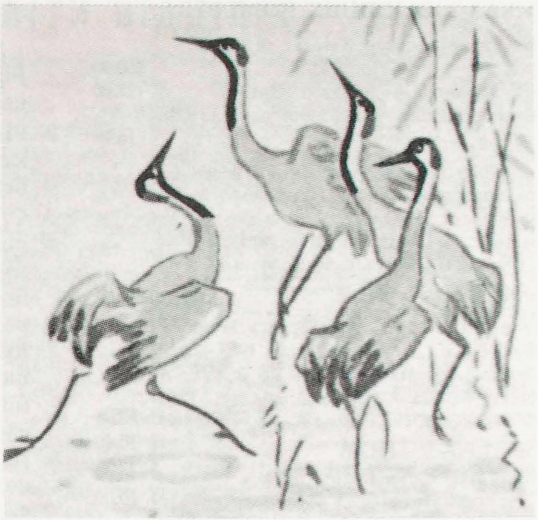

Кожний святкує весну по-своєму, але найвеселіше дивитися на птахів.

Журавлі влаштовують танці на болотах. Зберуться в коло, а тоді один або двоє виходять на серединку й починають пританцьовувати.

Спершу нічого — тільки підстрибують на довгих ногах. Далі — більше; ідуть у широкий танок і такі штуки витинають, — помреш зо сміху! І кружляють, і стрибають, і навприсядки — ну, точнісінько тропака вибивають на ходулях!

А в хижих птахів ігри й танці в повітрі.

Надто відзначаються соколи. Вони піднімаються під самі хмари й там показують чудеса спритності. То, склавши докупи крила, з запаморочливої висоти каменем летять униз. Над самою землею розкинуть крила, зроблять широке коло і знову шугонуть у височінь. То застигнуть високо-високо над землею і висять з розпростертими крилами, мовби на ниточці підвішені до хмар. То раптом почнуть перекидатися в повітрі через голову, як справжнісінькі небесні клоуни, турманом-турманом падають до землі, роблять „мертві петлі", кружляють, крилами плещуть.

В. Біанкі

ЛАСТІВКИ

Пригріва весняне сонце. В рівчаках біжать струмки.

Метушаться за віконцем клопітливі ластівки.

Вже останній сніг розтанув. Тепло. Весело. Весна!..

Яся встане вранці рано та відразу — до вікна:

— Чом це, мамо, пташенята до вікна летять, щомить? Це вони до мене в хату, мабуть, хочуть залетіть? Відчини віконце, мамо, хай вони сюди летять! Я дивитимусь, руками я не буду їх займать!

Підлетіли. Відлетіли. Тільки крильця — блим та блим!

— Це вони будують вміло для своїх малят дім. Все працюють безупинно, не марнують, бачиш, час. Грудочки м'якої глини в дзьобах носять раз у раз.

Скоро буде тут гніздечко, добре зліплене з землі. В нім лежатимуть яєчка у м'якесенькім кублі.

Потім будуть пташенята, ненажери — просто страх! Цілий день їм батько й мати все носитимуть комах.

Підростуть в маляток крила, мати їх навчить літать, — так, як мама Ясю вчила в книжці літери читать.

А тоді настане осінь. Стане зразу холодніш. Вранці ляжуть білі роси на травичку, на спориш...

— Взимку ж, мамо, пташенятам буде холодно в гнізді! Правда, ти до мене в хату всіх їх пустиш отоді?

— В теплий край тоді, далеко полетять усі пташки: журавлі, качки, лелеки і маленькі ластівки.

А як буде знов надворі тепло, весело, весна, — прилетять пташки з-за моря знов до нашого вікна!

Наталя Забіла

ВИКАЗ ЮВІЛЕЙНИХ ПОЖЕРТВ

Відділ Союзу Українок при Катедрі св. Івана — Едмонтон — $50.00
Відділ ім. Л. Українки — Виндзор, Онт. — 25.00
Збірка членками відділу у Виндзорі пані А. Панчук і пані С. Заборнюк — 18.48

Збірка на прийнятті в честь пані М. Буряник — Торонто, пожертви зложили, по 2 дол.: А. Євчук, М. Буряник, С. Охітва, Іванна Вахна, Оля і С. Спільчук. По 1 дол.: М. Шевчук, Віра Шевчук, Е. Охітва, Н. Пелешок, М. Колодій і Стефанія Олійник — 16.00

Управа Собору св. Софії — Монтреал з поминальних обідів бл. п. Д. Мокринського і бл. п. М. Маковійчука, пожертви зложили по 5 дол.: А. Маковійчук, М. Лазорик, по 2 дол.: А. Пропюк, А. Тураиська. По 1 дол.: А. Прокопюк, М. Винничук — 15.00

Відділ ім. Л. Українки — Ендру, Алта. — 10.00
Відділ ім. Доньки України — Реджайна — 10.00

Із похорону бл. п. др. В. і його батька Павла Зінчишинів, Торонто. Збірку переслав В. Григоряк 10.00
Із похорону бл. п. др. В. і його батька Павла Зінчишинів — Торонто, збірку переслала пані А. Бойко — 10.00
Пані А. Дерворіз — Кемсек, Саск. — 10.00
Пані А. Самець — Ніягара Фалс — 5.00
Пані В. Бандурка — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Марія Савіцька — Сардис, Б. К. — 5.00
Пані: М. Вівчар, А. Пережак і К. Гринчук — Гемилтон — 5.00
Пані А. Коропецька — Торонто — 5.00
Пані В. Ґерега — Гаєс, Саск. — 5.00
Відділ ім. О. Пчілки — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані Марія Шпитковська — Бімзвил, Онт. — 5.00
Пані Марія Войтюк — Норт Бетлфорд — 5.00
Пані О. Ґунько — Монтреал — 2.50
Пані Марія Зазулик — Сарнія, Онт. — 2.00
Пані А. Чулій — Торонто — 2.00
Пані Анна Гемстид — Торонто — 2.00
Пані М. Макаренко — Содборі, Онт. — 2.00

По $1.50: Олександра Мудра — Чикаго, М. Ґузуляк — Дірборн, Миш.

По $1.00: К. Когут — Торонто, Анна Катрусяк — Саскатун, Марія Сенів — Єлов Крік, Саск., Е. Товстюк — Ст. Пієр, Кве., І. Королішук — Торонто, А. Ґулак — Інглис, Ман., М. Поліха — Торонто, П. Мемка — Вінніпеґ, М. Ґулька — Ватерфорд, Онт., П. Шарановська — Монтреал, С. Слюзар — Едмонтон, К. Боярчук — Норт Сорі, Б. К., М. Котик — Давфин, А. Бабинець і А. Рудан — Вінніпеґ, П. Хомик — Монтреал, Д. Мицак — Едмонтон, О. Шнурко — Содборі, Онт.

СПІВЧУТТЯ

Вислів глибокого співчуття засилаємо найближчій родині бл. п. Всеволода Свистуна — матері пок. пані Ользі Свистун, дружині Анні і дітям, братам — Несторові і Василеві, сестрі Дарії Ратуській і дальшій родині.

Редакція

НАШІ РІДНОМОВНІ ОБОВ'ЯЗКИ

1. Рідна мова й народ

1. Рідна мова — то мова наших батьків і мова народу, до якого належимо.
2. Рідна мова — то найголовніший наріжний камінь існування народу, як окремої нації: без окремої мови нема самостійного народу.
3. Ступінь досконалости рідної мови — то ступінь зрілости народу й ступінь глибини його духовної культури. Сила нації — в силі її культури, тому треба конче дбати про розвиток рідної мови.
4. Культура рідної мови зростає разом з національною свідомістю народу. Працюймо ж для розвитку цієї свідомости нашого народу.
5. Народ, що не розуміє сили і значення рідної мови й не працює для збагачення культури її, не скоро стане свідомою націею і не стоїть на дорозі до державности.

Десять найголовніших мовних заповідей свідомого громадянина

1. Мова — то серце народу: гине мова — гине народ.
2. Хто цурається рідної мови, той у саме серце ранить свій народ.
3. Літературна мова — то головний двигун розвитку духовної культури народу, то найміцніша основа її.
4. Уживання в літературі тільки говіркових мов сильно шкодить культурному об'єднанню націй.
5. Народ, що не створив собі соборної літературної мови, не може зватися свідомою націею.
6. Для одного народу мусить бути тільки одна літературна мова, тільки один правопис.
7. Головний рідномовний обов'язок кожного свідомого громадянина — працювати для збагачення культури своєї літературної мови.
8. Стан літературної мови — то ступінь культурного розвитку народу.
9. Як про духовну зрілість окремої особи, так і про зрілість цілого народу судять найперше з культури його літературної мови.
10. Кожний свідомий громадянин мусить практично знати свою соборну літературну мову й вимову та свій соборний правопис, а також знати й виконувати рідномовні обов'язки свого народу.

Митр. ІЛАРІОН (проф. І. Огієнко).

РІЧНІ ЗВІТИ ВІДДІЛІВ

ВІННІПЕҐ, МАН.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулись 15-го грудня 1965 р. в залі Катедри Пресв. Тройці Предсідницею зборів була пані Р. Кондра, секретаркою Докія Папіш. Членки заряду і комітетів звітували з цілорічної діяльности.

Праця в т-ві поділена між різні комітети. Особливу увагу товариство звертає на виховання дітей і молоді, опікується українською школою, дитячим садочком і молодшим відділом СУМК. Членки є учительками, як в цих ділянках, так і в недільній школі.

Учнів в українській школі є 99. Наука відбувається щосуботи до обіду. Учителями є пані В. Муликлуцик, Г. Богонос, п. Козоріз (садочка) Р. Кондра, С. Галас, пан Осиченко і пан Гикавий.

Молодшим відділом СУМК опікувався комітет, який вкладав програму діяльности і добирав інструкторів для переведення програми. До комітету входили слідуючі пані: О. Завісляк, Г. Ласько, М. Богонос і Л. Кейпер.

Жін. тов. успішно провадить культурно-освітню працю: Відсвятковано свято Лесі Українки, головна бесідниця була пані Зайцев; було 2 поучаючі фільми — одна про консервування ярини, друга про плянування подвіря з порадами як піклування різними рослинами. Перед Великоднем, пані Совсун демонструвала вироблення і печення пасок після чого відбулась і розігравка тих пасок; відсвятковано Свято Книжки разом з 5-літтям журнала „Промінь". Головну доповідь виголосила редакторка Н. Когуська. Члени зложили поверх 250 дол. на журнал „Промінь".

Членки брали участь у двох конференціях, що відбулися — одна по Соборі, а друга перед Конгресом; відділ посилав делегаток на домініяльний з'їзд складових організацій С.У.С. в Торонті та дав фінансову допомогу старшому і молодшому відділам СУМК поїхати на з'їзд до Гемилтону; також брали участь членки в пров. з'їзді, що відбувся в Вінніпегу в листопаді.

Членки помагали в громадських збіркових кампаніях як фонд Допомоги КУК, Червоний Хрест і „Юнайтед Вей". Відбули вечерок для вшанування тих членок, які для Червоного Хреста вже 25 літ шили.

Товариство перепровадило весняний базар і дало всю можливу поміч громаді в перепровадженню осіннього базару.

Влаштовано три чайні прийняття: весняний, осінний, який був у злуці з днем українського студента, а третій в часі пров. з'їзду, в спілці з іншими відділами СУК в Вінніпегу. Товариство причинилось поміччю також до чаю, що КУК справив в крамниці Годсон Бей.

Товариство дбає про хворих членок та про старших громадян в старечих домах. Добродійний комітет відвідує їх час від часу, головно під час більших свят, з подарунками, святочними картками та печивом. Крім цієї широкої діяльности, товариство відбуло 11 місячних зборів і 2-оє зборів заряду та приготовило 8 великих обідів.

Товариство оплачує учителів рідної школи і садочка. Також зложило такі пожертви: на Катедру Пресв. Тройці — $1,800.00, на оселю Веселка — 10 дол., на Колегію св. Андрея — 100 дол., молодшому відділові СУМК на з'їзд до Гемилтону — 200 дол., старшому відділові СУМК на з'їзд до Гемилтону — 50 дол., на жін. журнал „Промінь" з нагоди його 5-річчя разом — 150 дол., на фонд СУК — 25 дол., для добродійного комітету при відділі — 25 дол., на музейний фонд — 10 дол., на стипендійний фонд — 10 дол. Для кухні постаралo 2 візки і 12 підносів.

Фінансовий звіт: з року 1964 осталось в касі — 1,101.26, прихід в 1965 році — 6,792.16, розходи в 1965 році — 6,346.06, в касі осталося — 1,547.36.

Заряд т-ва на 1966 рік: уступаюча голова — А. Павлик; голова — М. Марко; 1-ша заст. — К. Крипякевич, 2-га заст. — А. Процюк, 3-тя заст. — Г. Майба, рек. секр. — Д. Папіш, кореспонд. секр. — А. Вахняк, фін. секр. — Е. Соломон, касирка — Е. Павлюкевич, контрольна комісія — С. Тесарська, А. Данильчук, Г. Бабій, реф. Мистецтва і Музею — Г. Майба, архівів — Д. Гаврисишин, преси — Е. Білич, членства — Г. Ласько, „Променя"—А. Сарчук, гардероби — А. Монастирська, представниці до Він. Ради Жінок — Е. Соломон і О. Ярема, до КУК — Г. Павлюк, К. Крепякевич і М. Боянівська, Червоного Хреста — М. Левицька і М. Ґуринов. Господині — П. Мемко (голова); Е. Німчук, Т. Меленик, К. Нетепчук, Т. Мануляк і Д. Паліброда.

(Комітети — подається лиш голови): Телефонічний — М. Карасевич, укр. школи — М. Юркова, освітній — М. Симчич, відвідування хворих — Л. Школьна, молодшого СУМК — О. Завісляк, добродійний — А. Воробець.

Докія Папіш, секретарка

МОНТРЕАЛ, КВЕ.
Відділ ім. Лесі Українки

Жіноче товариство ім. Лесі Українки при церкві св. Покрови в Монтреалі, відбуло свої річні збори дня 12 грудня 1965 р. Головою зборів була Віра Канарейська, а секретарем п. Штанопруд. Після молитви, яку перевів о. О. Костюк, голова В. Канарейська склала звіт про працю товариства за 1965 р. секретарі: рек. Надія Грицина і кор. Марія Степова та скарбник Мелентіна Новікова склали свої звіти, а за контрольну комісію А. Прокопів.

За минулий рік пророблена поважна праця. Протягом року було 10 засідань управи і ширших сходин. Влаштовано прийняття: з нагоди візитації нашої церкви бл. митр. Іларіоном, та відзначено 25-річчя хіротонії. Візитація Арх. Михаїла під час храмового Свята та відзначення 80-ліття з дня народження, а також влаштована була кутя, запусти, свячене, поминки, буфети під час забав, польових Богослужень. Брали участь у святах як: Листопадовий Зрив, Самостійності і Соборности та в українському балі з рамени КУК., в жалібній Академії св. п. Симона Петлюри. Допомагали Рідній Школі та молоді — ОДУМ. Влаштовано вечір в честь патронки товариства Лесі Українки і багато іншого. Після звітів, запитів, дискусії та оцінки праці, була обрана нова управа в такому складі: голова — Віра Вусата, заст. голови — добр. Галина Костюк, рек. секретарка — Надія Грицина, кор. секр. — Марія Степова, скарбник — Мелентіна Новікова, культ.-освіт. референти — уступивша голова Віра Канарейська, Ольга Гуменюк, Анна

Поліщук, господарський комітет — Анна Мельник, Олександра Аксюк, Мотря Мовчан, Анастасія Цвіткова, Анна Крохмалюк, референтка журналу — добр. Г. Костюк, члени управи — Антоніна Сойко, Надія Михайловська, Марія Радюк, Юлія Варварич. Контрольна комісія: Валя Чижів — голова, члени: А. Прокопів, М. Томчук. Фінансовий стан: на 1 грудня 1964 р. було в касі 615.65, приходи за 1965 р. 2,543.39, витрати за 1965 р. 2,989.64. Решта на 12 грудня 1965 р. 169.40. Витрати були головним чином пожертви на церкву.

Марія Степова, кореспондентка

ІНСІНҐЕР, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулися в Народнім Домі 6 грудня 1965 р. Збори відкрила голова товариства, пані Катерина Гнатюк і провела молитву. Вона подякувала членкам за кооперацію в минулорічній діяльности.

За рік т-во мало 9 місячних зборів, улаштувало один базар, обід, бінго, два випродажі домашнього печива, одно пущення, членки, під час Різдва ходили колядувати разом з членами церковної громади. Членки т-ва опікуються порядком в церкві та дали жертву на нагороди (трофей) дівчатам.

Наше т-во відвідала голова Союзу Українок Канади пані А. Токарик з Гемилтону.

Заряд т-ва на 1966 рік: Голова — Анастасія Молдован, заст. голови — Мокрина Крикливець, рекордова секретарка — Василина Козак, касієрка — Софія Николаїв, референтка „Променя" — Параскевія Копан, контрольна комісія — Ліна Кирилюк, Мокрина Крикливець. Інші урядниці — Савеля Копан, Параскевія Костащук і Василина Максимюк.

П. Копан

ВІРДЕЙЛ, САСК.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори жіночого товариства відбулись 3-го грудня 1965 р. в Народнім Домі. Присутних було 13 членкинь. Збори відкрила голова т-ва пані Антоніна Присяжна, провівши молитву. Предсідницею зборів була Наталка Царук, а секретаркою Д. Запаринюк.

Діяльність т-ва: За минулий рік відбулось 8 місячних зборів і одно засідання заряду. Членки і заряд т-ва опікувались українською і недільною школою. Заходами т-ва улаштовано свято День Матері концертовою програмою, в якій взяли участь сумківці з Кадет. Членки приготовили спільне свячене, обід на храм, одну похоронну перекуску, два поминальних обіди. Членки вітали в себе голову Союзу Українок пані Токарик з Гемилтону та улаштували з тої нагоди прийняття.

В касі з попереднього року осталось $308.91, приходи в 1965 — 816.50, розходів було 888.77. Товариство дало жертву на Інституті П. Могили в Саскатуні 25 дол., на місцеву церкву 320 дол.

На річних зборах був вибраний заряд т-ва, до якого увійшли: голова — Антоніна Присяжна, заст. голови — Параня Запаринюк, фін. секретарка — Юлька Косован, кор. секретарка — Наталка Царук, касієрка — Докія Запаринюк, контрольна комісія — Емілія Шкляр, Марія Запаринюк. Сестриці — М. Царук, Ф. Богуцька, Е. Пришляк і М. Стех.

Емілія Скляр, секр.

ВАНКУВЕР, Б. К.
Відділ ім. Лесі Українки

Річні збори відділу відбулися в неділю 12-го грудня 1965 р. в залі Українського Народного Дому. Заступниця голови, пані Докія Масцюх, відкрила збори. Всеч. о. Прот. А. Хруставка провів молитву, і хвилиною мовчанки вшановано покійних членок відділу. Предсідницею зборів була Люба Кут, секретарками Марія Вакалюк і Ольга Козловська. Звіт річної праці дали членки заряду і голови комітетів.

Діяльність за рік була така: Відбулося 10 місячних зборів, 5 засідань заряду і 8 вечорниць, під час яких провадилося писання писанок. Влаштовано стрічу Нового Року, 2 пущень з вечерою і забавою, весняний базар з вечерою. Приготовлено Йорданську святу вечерю, спільне свячене, обід в день храму, прощальний обід для о. Прот. П. Сацевича і його родини, 2 обіди — прихід з одного вислано на Колеґію св. Андрея, а з другого куплено лавки для учнів української і недільної школи.

Влаштовано обід в гарнім саду пана Сташина, прихід з якого вислано на журнал „Промінь". Товариство приготовило перекуску для членів церковної громади перед їх річними зборами, подало сніданок учням української і недільної школи після сповіді і Св. Причастя; відзначило роковини своєї патронки Лесі Українки вдіповідною програмою, і подано чай і перекуску.

Влаштовано продаж Великодного печива і писанок, весняний чай і виставку українського мистецтва разом із пров. екзекутивою, подано чай і перекуску новим горожанам у „Кенедієн Ситензеншип". Заряджено проект у склепі „Сейфей" через два дні.

Товариство мало виставу українського мистецтва у будинку домашнього мистецтва на Тихо-океанській Виставі і там демонструвало писання писанок і вишиття; взяло загальну участь в осіннім базарі церковної громади де приготовило дві вечері „сморгарсборґ" і дало всю можливу поміч; прилучилося до приготовлення обіду з нагоди „Українського Дня" — заходом КУК. Товариство взяло участь в окружному з'їзді у Валей, Б. К. Голова нашого відділу була вислана делеґаткою на загальний з'їзд С.У.К. у Торонто. Жіноче тов. дало фінансову поміч Молодшому відділові СУМК вислати делеґатку на загальний з'їзд у Торонто, і також дало фінансову поміч старшому СУМК вислати дві делеґатки на домініяльний з'їзд СУМК в Гемилтоні. Товариство опікувалося Молодшим СУМК-ом. Членки добродійного комітету відвідували хворих членок в лічниці і вдома, також відвідували членок, які втратили когось із своєї родини.

Пожертви: На місцеву церкву — 600 дол., на місцеву церкву з обідів передано — 1,032.96 церковній громаді, на лавки для учнів української і недільної школи передано — 110.27, на Колеґію св. Андрея — 46 дол., на журнал „Промінь" — 83.60, на „Юніґед Апел" — 10 дол., на організаційний фонд С.У.К. — 35 дол.

Фінансовий стан товариства: з 1964 року осталось в касі — 652.85, приходи за 1965 р. — 6,134.07, розходи за 1965 р. — 6,270.34, в касі осталося — 516.58.

Заряд тов. на 1966 рік: уступаюча голова — Софія Ясенчук, голова — Настя Воробець, заст. голови — Люба Кут, Емілія Остапчук, Ольга Кіндрачук, рекордова секр. — Лілія Митрук, кореспонд. секр. — Марія

Богдан, касієрка — Василина Москаль. Референтки: журнала „Промінь" — Докія Масцюх, освіти — Марія Вакалюк, мистецтва — Ольга Кіндрачук, забав — Іванна Твердун, сестриць — Анна Гуцуляк, архіву — Люба Кут, молодшого СУМК — Марія Романюк, добродійний комітет — В. Герман, О. Сироїд, О. Козій, І. Твердун, М. Костюк, М. Наконечна. Представ. до КУК — Галя Токарик Емілія Остапчук і Анна Пелех. Представ. до Жіночої Ради — Анна Тарнов і Анна Бойчук. Бібліотекарка — Ольга Кіндрачук. Господинь — Параскевія Стефюк. Контрольна комісія — Дора Кук, Марія Ахтимійчук і Калина Гузик. Квіти до церкви — Марія Вакалюк.

Ольга Козловська, рек. секр.

РЕДФІЛД, САСК.
Відділ ім. Л. Українки

Жіноче товариство відбуло свої річні збори 3-го грудня, 1965 року. Збори відкрила голова, пані Ружецька. Вона здала звіт діяльности за цілий рік та подякувала членкам за кооперацію.

Протягом року товариство відбуло девять місячних зборів, відсвяткувало память Т. Шевченка, Л. Українки та влаштувало концерт День Матері та Батька разом з діточками. Також відбуло храмовий обід, дві вечері, та соціяльні вечерки. Відділ вислав дві членки на провін. з'їзд в Саскатуні.

Цього року відділ мав приємність відзначити чотирьох своїх членок — О. Ружицьку, Ю. Підвербецьку, М. Дмитрук та О. Ковальську за їх 25-літню працю в товаристві відповідною програмою з чого вислано 25 дол. на наш журнал „Промінь". Також вислали 25 дол. на оселю „Зелений Гай" та постарали речи до церкви на суму $128.95. членки відділу теж ходили колядувати разом з церковними членами.

Фінансовий звіт дала Олеся Плюта. З року 1964 в касі осталося — 847.49, приходи за 1965 рік — 380.53, розходи за 1965 рік — 337.77, в касі осталося — 891.31.

До заряду на 1966 р. входять: голова — О. Ружецька, заст. голови — С. Никифорук, касієрка — Олеся Плюта, рек. секр. — Е. Никифорук, кор. секр. — О. Ковальська, референтки: „Променя" — Олена Плюта, архіву — Н. Іванчук, освіти — О. Никифорук і О. Ковальська, добродійної праці — Г. Токарик, господинь — М. Котик і А. Дмитрук, сестриць — Ю. Дмитрук, Д. Підвербецька і Ю. Підвербецька.

О. Ковальська, секретарка

НОРТ БЕТЛФОРД, САСК.
Відділ ім. О. Пчілки

Річні збори жін. тов. ім. О. Пчілки в Норт Бетлфорд відбулися в церковній залі 6-го грудня. Предсідницею зборів була голова пані Д. Кіндрачук, яка отворила збори і по черзі покликала урядниць зарядів та комітетів до звіту.

В минулім році в нас відбулися 10 місячних і 3 надзвичані зборів. На зборах зачитано обіжники і кореспонденцію. По нашій зможности виконували працю за вказівками і порадою центральної упрваи С.У.К. і льокальною працею.

Наше тов. зготовило: святу вечерю, 2 пущень, одну ювілейну перекуску, храмовий обід, 3 весільних прийнять, вечерю подяки для церковної громади і прихильників. Улаштували осінний базар з чаєм, відбули випродаж Великодного і осінного печива і взяли участь в інтернаціональному чаєві.

З культурно-освітньої ділянки: відсвятковано свято Лесі Українки і улаштовано академію в честь наших героїнь: Ольги Басарабової і Олени Теліги. За старанням учительок рідної і недільної школи успішно відбулось Свято День Матері, відсвятковано спільно з СУМК і концерт св. Миколая 14-го березня, наш відділ святкував 15 літній ювілей, на якім промовляли достойні гості пані С. Стратійчук — голова провінційної екзекутиви і пані М. Мадюк, опісля зроблено фото знимку. З цієї нагоди і прийнято гостей чаєм. Зайнялись виставою українського мистецтва з нагоди 60-ліття Саскачевану, вислано писемний привіт із з'їздовим фондом на Дом. з'їзд і вислано делегатку на провінціяльний з'їзд до Саскатуну.

Святочний реферат про значення Книжки" виголосив Всеч. о. О. Кравченко на Святі Книжки сполученим з святом студента і мав доклад „Про храм і його устаткування". Учительки — Пані: Новосад, М. Саранчук і А. Спільчин навчають в рідній і недільній школі. Поодинокі членки беруть участь в церковнім хорі під управою П. і С. Лазарович.

Комітет постійно відвідує хворих у лічницях. Тов. доставляє пацієнтам квіти, карточки поздоровлення, розносить святу вечерю в час Різдва і свячене під час Великодних свят. Передплатили часопись „Український Голос" до льокальної лічниці і подарували одну річ в користь шпитального базару. Видали 3 поминальні перекуски, дбали про порядок і чистоту церковної залі, а сестрицтво при церкві отримує взірцеву чистоту і красу церкви. Обдарували дітей різдвяними ласощами. Придбані гроші розділено: — Передано на місцеву церкву 350 дол. На Інститут ім. П. Могили з нагоди його відкриття — 25 дол., на організаційний фонд — 10 дол., набули запристольні образи і прибрали належно парафіяльну залю: Пофарбували і прикрасили відповідними портретами церковних і національних діячів, постарали фіранки до вікон, набули відповідну шафу для бібліотеки, і зробили шафу для гардероби (українські національні строї) докупили потрібного посуду — кухню, кавник, і холодільник. Сповнили буджет до централі і стипендійний фонд до пров. екзекутиви.

Фінансовий звіт: з року 1964 осталося в касі — 429.36, прихід в 1965 р. — 2,338.59, розхід в 1965 р. — 2,053.61, в касі осталось — 714.34.

Заряд тов. на рік 1966-ий: уступивша голова — Докія Кіндрачук. голова — Катерина Друль, 1 заст. голови — Анна Завальська, друга заст. голови — Марія Пресецька, рек. секретарка — Марія Гарасимів, касієрка — Савеля Лазарович. Референтки: освіти — Катерина Маліцька, фонду фундації — добр. Маруся Кравченко, журнала — добр. Маруся Кравченко, добродійної праці — Марія Войтюк і Ґеня Галевич, архіву — добр. Маруся Кравченко. Контрольна комісія — Анна Спільчин, Марія Саранчук і Євгенія Новосад. Комітет рідної і недільної школи — Анна Спільчин, Марія Саранчук і Євгенія Новосад.

М. Сохацька, секретарка

Світлина з чайного прийняття і відзначення 5-ти ліття журнала „Промінь". Зліва направо перший ряд: — Е. Стефаник, Г. Гриб, Міт. П. Самець, добр. Самець, Анна Токарик голова Союзу Українок Канади, Е. Павлик голова відділу, Л. Муровнч, Е. Мороз. **Другий ряд:** — М. Крежиновський, Т. Стах, Е. Мариндюк, М. Даниляк, А. Михальчук, А. Фенюк, М. Боднарчук, В. Кузик, А. Мудра, А. Дубик.

СКАРБОРО, ОНТ.
Відділ ім. св. Анни

Річні збори т-ва відбулися 14-го грудня 1965 року. Присутніх було 19 членок. Предсідницею зборів була пані Лариса Мурович, секретаркою пані Косурко. Всеч. о. Самець провів молитву перед зборами.

Звіти діяльности т-ва здавали членки заряду: голова Єдна Павлик дала звіт і подякувала членкам за дружню співпрацю. Пані Євгенія Мороз, секретарка дала звіт діяльности т-ва: за рік відбулось 10 місячних зборів. На зборах були читані обіжники від доміяльної управи і провін. екзекутиви Союзу Українок Канади. Праця відділу: т-во спільно з громадою улаштувало йорданську святу вечерю, український новий рік (маланку). Відзначили память Тараса Шевченка. Діти української школи дали концерт на День Матері. Спільне свячене, обід на храм нашої церкви, осінній базар, щотижня ослугуємо продажем кави на бінго, прощальне прийняття для о. Гуцуляка і добр. та його родини, які відїхали до Ніягара Фалс, привітання для о. Самця і добр. Вислали делеґатку на дом. з'їзд, який відбувся у Торонто.

Т-во святкувало 5-ти ліття журнала „Промінь" на 12 грудня 1965 р., а разом мали приємність вітати в себе дорогу гостю голову Союзу Українок Канади пані Анну Токарик. Вона виголосила промову про „Промінь" і організацію Союзу Українок Канади. Пані Е. Стефаник дала фінансовий звіт із року 1964, осталося в касі — 56.20, приходи в 1965 р. — 2,060.69, розходи в 1965 р. — 2,039.40. В касі осталося — 77.49. На церкву т-во жертвувало 1,600.

Заряд т-ва на 1966 рік: голова — Анна Петришин, заст. голови — Вироня Кузик і Розалія Гриб, рек. секретарка — Марія Боднарчук, фін. секретарка — Аделя Фенук, касієрка — Елис Стефаник. Контрольна комісія — Філя Кадинюк і Елсі Мариндюк, сестриці — Марія Криженовська і Домка Стах, комітет хворих — Анна Михальчук і Філя Кадинюк; телефонічний комітет — Елсі Мариндюк, Розаля Унгеріян і Тоня Беран.

Євгенія Мороз, секр.

ТОРОНТО, ОНТ.
Відділ ім. св. Княгині Ольги

Річні збори т-ва відбулися 14-го грудня 1965 року в приміщенні православної громади при вулиці Бетерст. Відкриття зборів попередила молитва, яку провів Всеч. Митр. Дмитро Фотій. Після молитви подякував членкам, а особливо голові пані Євчук, за ту велику працю для добра нашої Української Православної Церкви.

Зборами керувала голова відділу пані Анна Євчук і привітавши всіх членок, подякувала всім за гарну спів працю. Слідували звіти урядниць та голів комітетів. За рік відбулося 10 місячних зборів та одні річні. Касовий звіт за 1965 рік подала фінансова секретарка Анна Романко. Приходи — 7,808.39, розходи — 7,447.83, в касі осталось — 360.56. Наш відділ дав поважну жертву на Катедру св. Володимира, на літню оселю „Київ" для курсів українознавства та на ріжні національні організації.

Слідували звіти комітетів і рідної школи — добр. Минодора Фотій. В рідній школі навчається 295 дітей в 12 клясах. Працює 10 учителів, керівником рідної школи є добр. Минодора Фотій, яка виконує цю працю через останніх 13 років. На курсах українознавства навчається 80 дітей, прцає 5 учителів, керівником курсів є п. Ліщина. В недільній школі є поверх 300 дітей. Керівником є Митр. о. Дмитро Фотій, Закону Божого навчає о. Юрій Ференсів, спів п. Ю. Головко, музична школа — п. Шульга, народні танки — п. Воробець. Учні рідної школи крім навчання влаштовують концерти, забави та різні імпрези, беруть поважну участь у коляді, з чого жертву передають на Катедру.

Програмовий комітет, який очолювала пані Валентина Лавренюк влаштував слідуючі імпрези з відповідною програмою та чайком: роковини наших поетів, Лесі Українки, Тараса Шевченка, Івана Франка, відзначення 70-ліття наших членок, свято Книжки заходами складових організацій СУС., де наш відділ прийняв належну участь.

Головою господинь була пані Марія Мудра. Під її добрим керівництвом при допомозі членок було влаштовано 8 обідів та 5 чайних прийнять. Головою базарового комітету була пані Марія Ґужда, яка керувала цією працею протягом шости років.

Прихід з базару $3.956.60. Сестрицтво при Катедрі очолювала пані Магда Антонишин, при співпраці пані Т. Тучак, яка крім праці, дарує часто вишивані річі для церкви. Комітет відвідування хворих провадила пані Параскева Ясінська. Маємо представниць: до КУК. — д-р Зоя Плітас, до „Юнайтет Апіл" — Христина Чатов, до Інституту св. Володимира — Марія Колодій. Референтка журнала „Промінь" пані Анна Бойко та пані Марія Квас.

Маємо при відділі гурток Книголюбів, яким керує д-р Ганна Янішевська, та яким цікавляться членки. За рік прочитали 3 книжки та обговорено їх на 4-ох сходинах. Членки під керівництвом пані Меланії Буряник влаштували чотирі випродажі вживаних речей. Представниця до Суспільної Опіки пані Марія Квас. З рамени Суспільної Опіки було переведено „Тег дей", в збірці якого брали участь наші членки та діти рідної школи, з чого було дано як пожертву на оселю „Київ" в сумі 300 дол.

Всі ці комітети протягом року виконували майже всю працю при великій катедральній громаді із великим успіхом. Членки влаштували базаровий шавер. Пані А. Чумак подарувала 25 дол. на курси українознавства, пані Д. Гураль подарувала вишиту подушку на розігравку. Наші членки працюють при рідній та недільній школі. Збори уділили абсолюторію уступаючій управі.

Заряд т-ва на 1966 рік: Уступаюча голова — Анна Євчук, голова — Марія Божик, заступниці: Доця Телюк і Д. Ґураль, рекордова секретарка — Марія Фролов, кореспондентка — Валентина Лавренюк, фінан. секр. — Анна Романко, касієрка — Анна Чабан. По закінченні офіційної частини, голова т-ва Анна Євчук пропонує надати Марії Ґужда, титул почесної членки, за її довголітню жертвенну працю для Союзу. Калина Сакалюк причепила китицю живих квітів Марії Ґужді. Збори вшанували Марію Мудру за її щиру віддану працю на протязі 5 років як голову господинь. Доця Телюк причепила їй китицю квітів, а членки висловили свою пошану і вручили їй гарний подарунок. Збори висловили признання голові Анні Євчук за посвяту і труд квітами, та привітали новообрану голову, Марію Божик.

Марія Фролов, секр.

ВЕРНОН, Б. К.
Відділ ім. св. Ольги

Річні збори т-ва при українській греко-православній церкві відбулися 21 листопада 1965 р. Голова т-ва, пані Калина Винничук відкрила збори молитвою, і здала звіт річної діяльности т-ва, та подякувала членкам за їх щиру кооперацію, а заст. голови п. М. Михайлюк за поміч. Предсідницею зборів була пані Анастасія Микитюк. Секретаркою пані А. Висота. Річний звіт прочитала заст. секр. пані К. Ласчук.

Діяльність т-ва за минулий рік: Відбулося 10 місячних зборів, 9 засідань заряду, 7 вечорків писання писанок і шиття. Разом із церковною громадою відбулась йорданська свята вечеря, спільне свячене, храмове свято, членки брали участь у 50-літтю п-ва Яковенюків, і 25-літтю п-ва А. Малишів. Прощальний день для о. Дячини. Прийняття для Всеч. о. і добр. Я. Рибалки та їх родини. Відсвяткували Свято Книжки, Лесі Українки, Ольги Кобилянської. Узяли участь у академії Т. Г. Шевченка. День Матері. Мали три випродажі домашнього печива, 2 пікніки, 2 бінго, 4 похорони — два з обідом, а два з перекускою, 2 день уродин. Приготовили дарунки дітям на різдвяний концерт. Жіноче товариство разом з церковною громадою і Народним Домом відсвяткували стрічу Нового Року, помагали з вечерою на пущення. Дали вечір під час місцевого зимового карнавалу.

Т-во належить до місцевої Жіночої Ради. Сповнило свій бюджет до централі. Товариство зложило жертви на місцеву церкву 1,000 дол., на Інститут св. Івана 15 дол., на Колегію св. Андрея 25 дол., організаційний фонд 25 дол., Юнайтед Апіл 25 дол., школа 10 дол., журнал „Промінь" 15 дол., Народний Дім $138.62.

Фінансовий звіт: з 1964 р. осталось — 448.57, приходи в 1965 році — 3,080.23, розходи в 1965 р. — 2,582.56, в касі осталось — 946.24.

Заряд т-ва на 1966 рік пані: М. Михайлюк — голова, Е. Ханасик 1-ша заст. голови, Д. Павлишин — 2-га заст. голови, А. Висота — рекордова секретарка, К. Ласчук — заст. рекор. секретарки, С. Князь — касієрка, О. Шумей — фін. секретарка. Контрольна комісія — І. Наконечна, П. Кіндрачук, М. Попович. Сестриці — Е. Лупул, Н. Чипежук. Господині — М. Сокал, Т. Пенюк, П. Такман, П. Кіндрачук, А. Журавель, Ф. Бойчук, М. Вигнан, А. Сорочак. Учителі рідної школи: п. о. Я. Рибалка, пані Ів. Наконечна, Д. Павлишин, П. Кіндрачук. Учительки недільної школи: В. Кучер, панни: Н. Висота, С. Попович, пані Кокольська. Комітети: музейний — п. добр. С. Рибалка, Е. Ханасик, П. Кіндрачук, програмовий: пані Д. Павлишин, М. Сокол, С. Князь, відвідування хворих — добр. Рибалка, П. Кіндрачук, М. Сокал, С. Князь.

Мистецтва: пані — К. Винничук, Д. Павлишин, А. Сорочак, М. Попович, М. Котик. Привітальний — А. Микитюк, В. Кучер, О. Шумей, А. Малиш. Представниці до Жіночої Ради: Е. Ханасик, Д. Павлишин, М. Сокол, В. Кучер, А. Сорочак. Референтка „Про меня" — А. Микитюк. Бібліотеки — К. Винничук, В. Несміла.

А. Висота, секретарка

ҐЛЕСЛИН, САСК.
Відділ ім. О. Басарабової

Річні збори відділу відбулися 10 грудня 1965 року, у церковній залі. Збори відкрила голова — Анастасія Гаврилів молитвою і заняла місце предсідниці. С.У.К. була — Анна Буй. Слідували звіти членкинь заряду — праця за минулий рік була така, концерт святого Миколая, 9-го січня відбулася свята вечеря. Концерти — Ольги Басарабової, Тараса Шевченка, День Матері, відбувся храм, де жін. т-во дало обід. За рік 1965 т-во дало ще такі обіди — три весільні вечері, 50-літній ювілей, День Подяки, дали обід на конференцію учителів. Пирогове пущення і мали продаж печива.

Також відбули 10 місячних зборів. В нас провадиться рідна і релігійна школа, під проводом Всеч. о. Кравченка, разом з учительками жін. т-ва Тов. разом з сестрицями купили стихарі для хлопців, які обслуговують біля священика. На місцеву церкву т-во дало $590.50, на ювілей „Променя" $26.50, на Інститут Петра Могили $53.75 і 17 дол. на інші малі цілі. Членкині також ходили збирати гроші на поборювання недуги рака.

Тов. вислало делеґатку разом із членками на пров. з'їзд до Саскатуну. Разом з Норт Бетлфорд тов. святкували Свято Книжки у Норт Бетлфроді. Членкині вишивають сорочки для хлопців у Інституті Петра Могили. При тов. існує молодший відділ СУМК, членів є 14.

Фінансовий звіт: з року 1964, осталось у касі — 94.43, приходи в 1965 р. — 1,697.27, розходи в 1965 р. — 1,505.76, в касі осталось на 1966 рік — 265.91. Вписалося — 19 членок.

Заряд тов. на рік 1966. голова — Анастасія Гаврилів, заст. голови — Е. Дмитришин, секр. — А. Буй, касієрка — Н. Матвіїв, контрольна комісія — К. Данилів, Н. Кіщук, Р. Бойко, шкільний комітет — Марія Гарасим, А. Гаврилів, Н. Матвіїв. Господині — Є. Левчук, К. Данилів, Р. Бойко. Комітет хворих — М. Гарасим, Н. Матвіїв, К. Данилів, Р. Бойко. Комітет бібліотеки — Є. Левчук, А. Кіщук.

Анна Буй, секр.

ЙОРКТОН, САСК.

Відділ ім. Олени Пчілки

Річні збори жін. т-ва відбулися 13 грудня 1965 року вечором у Народному Домі. Голова тов. пані Анна Цимбаліста відкрила збори, і прочитала молитву.

Предсідницею була пані П. Процишин, секретаркою пані Н. Марчук. Т-во нараховує 91 членок, з того 6 нововписаних, а одна відїхала. Протягом 1965 року т-во мало 9 місячних зборів, одні надзвичайні й 6 засідань заряду.

Під проводом освітної референтки, добр. Ольги Бойчук, відбулися слідуючі освітні вечорки й свята: Державности, Лесі Українки, Ольги Басараб, Олени Теліги, Симона Петлюри. Приготовлено з дітьми української і недільної школи свято День Матері, різдвяний концерт, як також діти виступали на Шевченківськім концерті. Добродійка приготовила молодих сумківок співати релігійні пісні, які виступали на ювілейному концерті з нагоди 25-ліття архиєр. Митрополита Іларіона. Ті ж самі сумківки виступали ще з українськими народними піснями на провінціяльнім з'їзді Саскачеванського Рекріейшон Борд і з нагоди відвідин студентів з Принц Едвард Айленду в Йорктоні. Приготовлено відповідну програму на свято членства, як також святочну програму з нагоди відвідин нашого відділу голови Союзу пані Анни Токарик.

З нагоди святкувань 60-ліття Саскачевану наш відділ у злуці з льокальним комітетом, Саск. Артс Борд, влаштував робітню української вишивки. Створений для тої цілі комітет очолювала пані А. Лис, а під час дводенних курсів-викладів очолювала і була головною лекторкою пані Савеля Стечишин з Саскатуну. Товариство вислало на провінціяльний з'їзд і відкриття нового Інституту Могили в Саскатуні дві делегатки — добр. О. Бойчук і пані А. Лис. Комітет відвідування хворих під проводом пані В. Трофанюк постійно опікується хворими в шпиталі і вдома, доставляючи їм квіти й дарунки, а в часі Великодних свят обдаровують їх писанками. Т-во передплачує до місцевого шпиталю „Український Голос", „Вісник" і „Промінь".

Товариство опікується українською і недільною школами. На 1965-66 рік в недільній школі є вписано 95-ро дітей, а в українській 47-ро. Комітет цих шкіл очолює пані О. Піць. Слідуючі членки вчать в недільній школі: Добр. О. Бойчук, пані: О. Піць, А. Залєщук, Є. Погорлик, і В. Верещук. Дітей в українській школі навчають добр. О. Бойчук і пані О. Піць. Членкині кожного року приготовляють дітям перекуску після Св. Причастя, обдаровують дарунчками дітей в часі концерту св. Миколая і на закінчення науки уладжують для них пікнік.

Позатим членкині відбувають весняний і осінний чай з випродажем печива, писанок та ручних робіт. Також уладжують інші чаї на ріжні оказії. Улаштовано пущення, спільне свячене, храмовий обід, святочний обід з нагоди першої річниці відкриття і посвячення нової церкви. Протягом двох днів в часі з'їзду Середньої Єпархії членкині приготовляли обіди і вечері для священиків та делеґатів, як також приготовили бенкет в честь Митрополита Іларіона. Членкині помагали видати вечерю-бенкет для сумківців і гостей з нагоди відвідин провінціяльної голови С.У.М.К. пана Стефана Сенека.

Членкині й їх родини мали членську вечерю з відповідною програмою перед Різдвяними святами.

Жертви т-ва в минулому році були: на місцеву церкву 7,000 дол., умеблювання дитячої кімнати в церк-

Світлина управи і членкинь відділу Олени Пчілки в Йорктоні — Перший ряд сидять зліва направо: — Параскевія Семенюк, Славка Скварчук, Олеся Піць, Анна Залищук, Анна Цимбаліста голова, добр. Бойчук, Катерина Волощук, Єлисавета Погорлик, Анна Владійчук, Параскевія Гарвей. **Другий ряд** — Анна Врик, Павліна Денис, Анна Левчук, Савеля Гювик, Ливана Вінтоник, Розалія Стратійчук, Ольга Копельчук, Анна Гишка, Агафія Равлюк, Марія Прокопчук, Анна Клевчук, Марія Склярук, Фрозина Білокрила, Параскевія Думка, Оксана Стінка, Катерина Королюк, Марія Дверничук, Юстина Смагальска. **Третій ряд** — Анастасія Лис, Параскевія Процишин, Настя Малчук, Софія Ригус, Марія Кошман, Веронія Трофанюк, Дорис Корбит, Анна Михальчук, Катерина Бортнак, Каролінa Процик, Ліна Матичук.

ГРОМАДСЬКА І РОДИННА ХРОНІКА

З ВІДВІДИН НА ПРЕСУ

Норт Бетлфорд, Саск.

День 13-го березня 1966 року лишиться назавжди в памяті пані Бандурки. Того дня, цебто в неділю по полудні, церковні сестриці — Я. Котик, П. Войчук, М. Войтюк, п. Калис і п. Бодак зложили їй несподівану візиту з нагоди її довголітнього членства та поважного віку.

Пані Котик привітала пані Бандурку теплими сердечними словами і вручила й від присутніх пань букет живих квітів та кошик овочів та відспівали їй многоліття.

Пані Бандурка зо сльозами в очах подякувала за увагу і добру память про неї. По цім почалась дружня товариська розмова. Пані подали смачну перекуску, яку привезли з собою. Пан Павло Войчук, наш дяк провів молитву перед споживанням страв.

Опісля ще довго гуторили, згадуючи давніші часи та ріжні переживання, проспівали кілька релігійних церковних пісень і співом „Достойно" закінчували гостину в нашої дорогої довголітньої сестриці. З тої нагоди пані Бандурка зложила 5 дол. на фонд журнала „Промінь".

Присутня

ві — 100 дол., на Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні — 50 дол. на оселю „Тризуб" коло Кристал Лейк — 25 дол., на журнал „Промінь" — 15 дол., на організаційний фонд С.У.К. — 35 дол., на провінціяльний з'їзд — 10 дол., на стипендійний фонд — 5 дол., і на інші загально добродійні цілі — 25 дол.

Фінансовий звіт: з року 1964 осталося в касі — 1,741.85, прихід в 1965 році — 13,148.80, розходи в 1965 році — 13,781.24, в касі осталося — 1,115.41. Завдяки доброму проводові що його очолює пані А. Цимбаліста і доброю співпрацею членкинь наша праця в 1965 році перейшла дуже успішно.

Заряд на 1966 рік: уступивша голова — Анна Ковалик, голова — Анна Цимбаліста, заст. голови — Єлисавета Погорлик, Олеся Піць, Параскевія Гарвей, рекор. секр. — Анна Залещук, кор. секр. — П. Семенюк, фінансова секр. — Славка Сквар чук, касієрка — Катерина Волощук контрольорки — Розалія Стратійчук, Марія Прокопчук і Марія Склярук. Бібліотекарка — Олеся Піць. Референтки: освітня — Анастасія Лис, журнала — Софія Ригус. Репрезентантка до С.У.М.К. — Л. Крепякевич. Господині — очолює А. Владійчук, старші сестриці є десять очолює пані А. Гишка. Комітети: відвідування хворих — очолює В. Трофанюк, членкинь — М. Склярук і М. Прокопчук, мистецтва — В. Трофанюк і Д. Корбут, телефонування — О. Копильчук і М. Кошман, заряджения бенкетів — Е. Погорлик.

П. Семенюк, секретарка

Зам. редакції: Виказ заряду, особливо комітетів відділу в Йорктоні, повинен бути прикладом, як подавати до журнала. Відділи, які не мають провідниці комітету повинні подавати лише комітет.

ДЕЩО З НОВИНОК З ВІДДІЛУ О. КОБИЛЯНСЬКОЇ У ВОЛЕЙ, Б. К.

В неділю 20-го лютого 1966 року заходом жін. товариства Ольги Кобилянської відбувся чайний вечерок в честь поетеси Лесі Українки при поважній участі гостей. Пані Ольга Жучок проводила програмою. Відкрила вечерок молитвою і пояснила значення вечорка — щоб згадати про заслуги визначної поетеси Лесі Українки. Деклямації: „Контра Спем Сперо" — М. Блажук, „Надія" — Ольга Грицюк. Святочну доповідь виголосив Всеч. о. П. Блажук. О. Петро пояснив, що і між жінками є так само героїні, які борються за кращу долю свого народу. Леся Українка яка своїм мужнім словом закликала до праці над собою і кращу долю народу. Пан К. Боярчук познайомив присутніх з творами Лесі Українки, перечитав з творів подорож Лесі до Чорного моря. Пан Захарук розповів про свої враження з поїздки на Зелену Буковину. Потім були запити і відповіді пана Захарука. Жінки подали чай де присутні провели час у приязній гутірці.

ПОКЛІН ВЕЛИКОМУ КОБЗАРЕВІ

В неділю 12-го березня 1966 р. було урочисто відзначено величавим концертом свято Великого Кобзаря й пророка України, Тараса Г. Шевченка. В концерті взяло участь церковний хор, рідна і недільна школа. Розпочалась програма урочистим співом „Заповіту" у виконанні церковного хору під управою пані А. Залубняк. Вступне слово виголосив М. Татарнюк, голова КУК з Ванкуверу. Пан М. Татарнюк коротенко пояснив про заслуги і боротьбу нашого батька Тараса. Поклін Т. Шевченкові — учні рідної школи, зложили квіти перед портретом, над яким був напис „Борітеся, поборете", „На спомин Т. Шевченка" деклямував Петро Блажук, „Ой три шляхи" і „Думи мої" — виконала рідна школа, „Світить місяць" — Н. Сташин. Сольоакордіон — Д. Круглицький, „Хустина" слова Т. Шевченка — виконав, жін. хор — під управою пані А. Залубняк. Святочний реферат виголосив пан Т. Гринченко. В другій частині програми справді мистецькою силою продеклямували „На роковини Т. Шевченка" — Іринка Ревуцька і Маруся Блажук. Хор відспівав дуже гарну народню пісню про Т. Шевченка з України „На високій дуже кручі, над самісіньким Дніпром". Інструментальний терцет виконали О. Антонишко, Д. Крулицький, О. Антонишко. „Летить Галка" — І. Залубняк. Заключне слово виголосив Всеч. о. П. Блажук, в якім змалював величний образ Шевченка, як людини моральної сили і величі.

К. Боярчук

СВЯТКОВИЙ ВЕЧІР ВИНЯРД, САСК.

Дня 9-го березня, заходами членок відділу Доньок України влаштовано в залі Народнього Дому святковий вечір в роковини Шевченка.

Вступне слово виголосила пані Анна Ріпак. Пані Віра Сеньків прочитала „Тарасові роковини". Учасники свята відспівали загальним співом „Заповіт" і „Реве та стогне". Діти недільної школи, під проводом пані Стефанії Кушнірук три пісні — „Поклін тобі, Тарасе", „Учітеся" і „Батьку Тарасе". Маруся Сеньків продеклямувала „В неволі тяжко" і Данило Кушнірук відтанцював народний танець „Чумак".

Цінного змісту реферат про життя і творчість Тараса Шевченка виголосив п. Данило Кравчук, закінчуючи словами: „Слава тобі, великий Кобзарю! Заповіти твої виконувати будем і доки сонце в небі сяє, тебе не забудем."

На закінчення свята учасники від-

співали „О, Україно".

Після закінчення програми, членки приготовили перекуску і присутні зложили на прес. фонд „Променя" 5 дол.

Вечір був святочний. Шевченків дух окрилює будні нашого громадського життя і веде нас дорогами праці для нашого народу.

Анна Ріпак, секр.

З ВІДВІДИН ГОЛОВИ СОЮЗУ ДОНВЕЛ, САСК.

Дня 20 жовтня, 1965 року жін. т-во ім. О. Кобилянської в Донвел, мало приємність гостити в себе голову Союзу Українок Канади пані А. Токарик. Зібрання відбулось вечером в залі Українського Народного Дому. Пані Токарик прибула до залі в товаристві голови нашого відділу пані Л. Петрів, почесної голови пані Розновської і пані Г. Цимбалістої. З Йорктону прибула добр. О. Бойчук та інші членки.

За прибраним столом, голова відділу, в імені членкинь та гостей привітала голову нашої організації та вчепила їй корсаж. Добр. Ольга Бойчук, як председниця того вечора представила пані Токарик і попросила її до слова.

Пані Токарик говорила про організаційне життя, працю та завдання. Найбільшу увагу звертала на молодь та матерів, які відіграють велику ролю у вихованні своїх дітей на свідомих та добрих горожан Канади.

На закінчення, голова т-ва пані А. Петрів і почесна голова пані Розновська подякувавши пані Токарик за відвідини і побажали їй успіху в дальшій праці.

Членкині приготовили перекуску і чай, при чім відбувалась товариська розмова. Пані Токарик зробила гарне враження на присутніх. Всі ми того вечора почувались добре й були у веселім настрою. Було жаль нашим членкам та гостям прощатися з пані Токарик. Користаючи з нагоди, декотрі членки їздили до сусідніх відділів, щоб ще раз зустрітись з головою нашої організації.

Відділ в Донвел зложив з цієї нагоди 20 дол. на організаційний фонд Союзу.

Членство нашого відділу складає подяку центральній управі Союзу за провід пані Токарик за цю милу для нас візиту. При цій нагоді висловлюємо привіт редакторці нашого журнала „Промінь" пані Когуській і бажаємо якнайкращих успіхів журналові. На його фонд висилаємо 10 дол.

Л. Мазур, секр.

ОСВІТНІЙ ВЕЧІР Л. УКРАЇНКИ ВЕСТ ФОРТ ВІЛЛІЯМ

В неділю 27 лютого в церкві св. Володимира у Вест. Форт Вілліям, відбулася Панахида, а в 8-ій годині вечора, в церковній залі коротка академія в честь Лесі Українки і Олени Пчілки, що її влаштувало тов. ім. Олени Пчілки. Голова т-ва С. Музика кількома словами відкрила прогрмау. Вшановано світлу память Лесі Українки однохвилинною мовчанкою.

Слідували деклямації: п. С. Мендик — „Думи" і „Конвалія", поезії Л. Українки. Реферат про життя і творчість Лесі Українки виголосила п. Олеся Венгер. По цім слідувала поема „Сльози-перли" посвята Іванові Франкові. На закінчення учасники спільно заспівали „Де згода в родині і український гимн.

Членки подали присутнім чай, при якім зроблено збірку на Видавничий фонд Союзу Українок Канади в сумі 15 дол.

Олеся Венгер

ВЕСНЯНИЙ ЧАЙ І ВИСТАВА ЛЯЛЬОК

Відділ ім. Л. Українки

Виндзор, Онт.

В неділю 13-го березня, 1966 по полудні, в церковній залі св. Володимира, відбувся весняний чай і вистава ляльок в народній ноші, колекція музейної філії Союзу Українок Східної Канади.

Гостей було поважне число, як своїх, то так і з інших народностей. Головним гостем була голова Музейного Комітету пані І. Вахна з Торонта.

При вході був великий стіл прибраний українським вишитим обрусом і живими квітами. Дальше були поставлені малі столики застелені вишитими обрусами. Навколо стояли пять столів. Один стіл був прибраний українським вишиваним обрусом, на нім вишиті подушгини і килим. На цім столі були розміщені ляльки в українських повітових строях.

Другий стіл по однім боці був прибраний вишивкою членок таке як ручник, сирветки, обрус, таци на чай з кераміки (ті сет) і ваза.

На третім столі були писанки, таци, попільнички, збаночок на молоко і цукорниці, також були речі з кераміки. Різьбляні рамці і скрипочки на продаж.

На четвертім столі були розложені ріжні книжки до визичення читати, куховарські й інші до продажі, збірка на „Промінь", та нові і поновлені передплати.

На пятім столі було українське село в мініятюрі включно з українською хатою та господарськими статками.

Це село виробив п. С. Заборнюк і також зробив велику вазу (яких 16 цалів високу), з патичків і удекорована українським взором.

Председниця того дня була голова пані М. Телега. Вона привітала присутних і гостю пані І. Вахну. Пані І. Римар представила доповідачку.

Пані І. Вахна пояснила свою довголітну працю при музею на сході Канади. Вона згадала, що виндзорський відділ є першим ,що визичив колєкцію ляльок і бажали б, щоб інші відділи виявили зацікавлення. Зробила заклик на дарування музейних єкспонатів до філії музею.

Соціяльний комітет: панна Ф. Загарія і пані Д. Лазарович і К. Кокоча — подав гостям чай. На закінчення заст. голови пані М. Гурґула подякувала пані І. Вахні, комітетові за їх працю і всім присутним.

Збіркою на „Промінь" занялись реф. пані А. Панчук і пані С. Заборонюк. Добровільної збірки прийшло $20.48, а відділ Л. Українки висилає 25 дол. на „Промінь".

І. Римар, кор. секр.

РОКОВИНИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ ДАВФИН, МАН.

Жіноче т-во ім. Л. Українки у Давфині улаштувало роковини в честь своєї патронки Л. Українки в неділю 27-го лютого, 1966 року.

Свято відбулося в залі Українського Народного Дому. Сцена була прикрашена квітами, портретом Лесі Українки з вишиваним рушником.

Програму відкрила голова програмового комітету пані А. Мазур вступним словмо. Програма хоч була скромна, але святочна. Слідували концертові точки, молодший відділ СУМК ім. І. Данильчука. Деклямація — Єлисавета Павлюк — „Пісня" Савеля Ситник — „За Правду", Г. Маринчук „Надія".

Тріо співали — пані Галина Ген-

Куточок здоров'я

ВЧІТЬСЯ ВІДПОЧИВАТИ

Часто зустрічаєш людей, які проводять багато часу на свіжому повітрі — в парку, серед квітів, а проте колір обличчя в них землистий, під очима мішки. Вони скаржаться на болі в серці й ладні пояснити все це перевантаженням на роботі. Насправді ж то — жертви щоденного „козла". Їхні руки із страшною силою гатять по дошці, в зубах безперестанку чадить сигарета. І такий відпочинок ці люди вважають за найкращий!...

Так само поширений тип мучеників на курорті. Вони, як пасажири в „Золотому телятї" Ільфа й Петрова, їдять те, що для них шкідливо, оселяються в зовсім не пристосованих для житла помешканнях. Забуття від усіляких бід такі шукають на пляжі. Сонце пече їх немилосердно, і наприкінці відпустки вони сумують за тишею й прохолодою власної квартири, клянуть усе на світі та обіцяють ніколи більше не їздити до цього „трикля́того мо́ря, на цю трикля́ту набережну, в цю трикля́ту чергу, на цей забитий людьми пляж..."

Але відпочивати треба. І раз на рік — під час відпустки. І щодня — після роботи. Відпочинок — єдина можливість подолати втому. Без відпочинку неможливо безперервно займатися ділом, бодай найцікавішим. Видатний хемік Йоганн Берцеліус п'ятнадцять років безперестанку працював у своїй лабораторії. Внаслідок — велика перевтома. Він писав: „Я збайдужів до всього, зробився зовсім нездатний до занять, і будь-який вид наукової роботи спротивів мені".

Простежимо: неспання змінюється сном, вдих видихом... За скороченням серця йде його розслаблення. Окремі частини серцевого м'яза перебувають у стані спокою вдвічі довше, ніж ставить період скорочення. Виходить, що протягом доби серце працює всього вісім годин. Нирки без ознак втоми фільтрують кров протягом усього життя, бо окремі їхні елементи — нефрони — після кожних п'ятнадцяти секунд роботи сорок п'ять секунд відпочивають. Здорове око, поки моргає, теж встигає відпочити.

Так протягом періоду неспання відпочивають окремі органи. Організм же в цілому, займаючись однією й тією ж роботою, відпочити не може. З'являється перевтома, першопричинна якої — порушення функцій нервових клітин.

Питання правильної організації й відпочинку розумно вирішували вже гуманісти епохи Відродження. Пам'ятаєте розклад занять, складений для молодого Гаргантюа його вчителем Понкратом у романі Франсуа Рабле „Гаргантюа і Пантагрюель"? Юнак не марнував жодної години, він не лягав спати серед білого дня, не зубрив тупо один предмет, а просто змінював різні заняття. Після граматики йшла музика, гра в м'яча за математикою, а розумна приємна розмова з ученими людьми завершувала важкий день навчання.

Я знаю чоловіка років за тридцять. За своїх конституційних особливостей йому, здавалось би, давно вже час перетворитися на товстуна, а він — кремезний здоровань. І не робить ніяких особливих зарядок, не грає шестипудовими гирями. Просто рік у рік активно відпочиває, дедалі збільшуючи навантаження. Взимку це — лижі, восени й навесні — піші походи, влітку — байдарка, під час відпустки — тривалі подорожі. І з ним дружина, яка зберегла дівочу стрункість, восьмирічна дитина, яка досить легко переносить труднощі походів. З ними молоді й літні друзі (які, до речі, бувають і веселіші, і витриваліші за деяких молодих, бо активний відпочинок не дає їм старіти).

Все це люди, які активно відпочивають з молодих років.

Активний відпочинок, зрозуміло, не тільки туристські походи. Це й робота в своєму саду, і гра в самодіяльному оркестрі чи народному театрі, це спорт і риболовля — все, що відрізняється од вашого повсякденного життя, що примушує серце битися по-іншому, що перебудовує ритм діяльності нервової системи. Тобто, по суті все те, що робить нашу роботу цікавою і наше життя повноцінним і багатогранним.

дирсон, панна Марія Слижук, панна Петруся Чайковська — „Про рідний Львів" і „Ой не моргайте дівчата", приграваЛа на піяно Петруся Чайковська, СУМК пісня — „Сонце за горою", Єлисавета Павлюк, Савеля Ситник, Діяна Котик.

Змістовно і дуже гарно прочитала реферат п. Зеновія Крепякевич. Пісня, тріо, „Гуцулка Ксеня" пані Галина Гендерсон — панна Марія Слижук — панна Петруся Чайковська. Жіночий хор пісня, „Рідна мати моя", соліст п. Петро Підлипний. Пані Марія Білоус виголосила кінцеве слово.

Програмою свята керувала п. Анна Мазур.

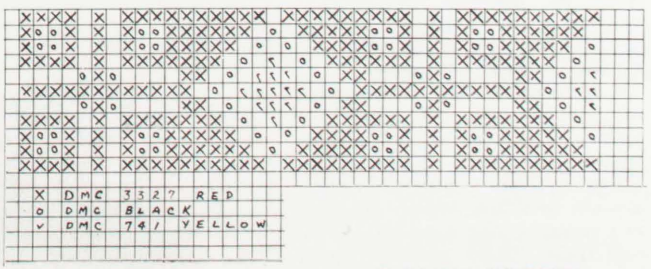

Свято закінчилося „Гимом Союзу". Після програми членки т-ва подали перекуску для учасників і гостей.

Е. Чайковська, секр.

НАРОДНЯ ВИШИВКА

Хрестиковий взір. Надається на чайний обрусик, а також на чоловічу сорочку.

Приготовила Ольга Семчук, референтка філії в Едмонтоні.

ДОМАШНЄ ГОСПОДАРСТВО

До цього відділу дописує референтка Домашної Економіки. У всяких справах з питаннями по цій ділянці просимо звертатися на адресу референтки панни Фарини:

Miss Rose Faryna, 9638—86 St.,
Edmonton, Alberta.

Морква в сорочинці

Почищену молоденьку моркву розкраяти на довгі шматки, запарити кипятком, легко посолити і зварити. Уважати, щоб морква не переварилася. Відцідити і просушити на ситці над вогнем. Приготовити густе налисникове тісто, мачати моркву в тісто і смажити в гарячім маслі на румяно. Подавати до мяса з молодим горошком і молодою картоплею в сметані.

Січенники з Гаваї

1 фунт січеного м'яса (волового або свинини), ½ горнятка молока „евепорейтид", ½ горнятка січеної цибулі, ⅔ горнятка кришок „сода крекерз", ½ ложечки соли, 1 ложечка „сізонінґ" соли, олії до печива, 15 унців ананасу (кавальчики), 1-2 ложечки крохмалю, 2 ложки жовтого цукру, ¼ горнятка оцту, 1-2 ложки „соя сосу", 1 горня покраяного зеленого перцю.

Змішати м'ясо, молоко, цибулю, кришки і сіль. Виробити 18 малих січеників. Присмажити добре в олії. Зцідити товщ. Зцідити ананас. До сиропу додати води, щоб разом було 1½ горнят соку. Розмішати з крохмалем; додати оцет, цукор, і „соя сос". Приварити аж згусне. Дати сос до січенників з ананасом і зеленим перцем. Накрити і приварити яких 15 хвилин, щоб м'ясо зварилося. Подавати на стіл з вареним рижом.

ОСВІТНІЙ ВЕЧЕРОК

Смокі Лейк, Алберта.

Другого березня, наш відділ ім. Ольги Кобилянської, по відбутих чергових зборах улаштував освітній вечерок, який був присвячений Лесі Українці й Ользі Басарабовій.

В програму входили читання поезій Лесі Українки: Пані Марія Кокотайло прочитала „Надія", а пані Розалія Стрембіцька прочитала „Подорож до моря". Добродійка Туржанська прочитала реферат про життя і творчість Лесі Українки. По тім пані Ольга Предій прочитала вірш присвячений О. Басарабовій „Гимн". Святочний реферат про Ольгу Басарабову прочитала добр. Туржанська.

Святочний вечерок закінчився відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна".

Мотря Лопатинська, секр.

Грибовий порошок до заправи

Просушити сушені гриби у мірно огрітій отвертій печі, щоб висохли на тріску і далися скрушити на порошок. Покласти гриби в чисту стирку і розтовкти їх молотком на мілкий порошок. Пересіяти розтовчений порошок через густе ситко і зложити в маленький слоїчок.

Вживати грибовий порошок до заправи мясних сосів і зуп. Смак страв підноситься такою заправою.

Морожене з суниць

1 білок з яйця, 1 горня свіжого сира „крім котедж чіз", ½ горнятка густої сметани, пушку соли, 1 ложечка ванілії, 2 ложки цукрової мучки (айсінґ сюгар), 1 пачка заморожених суниць.

Вбити білок на туго. Сир перетерти через ситко (коли зарідкий — зцідити). Сметанку вбити на густо. Тепер всі складники крім суниць змішати разом. Суниці можна трохи розморозити. У склянній десертовій посудині високої форми накладати наперeміну масу і суниці. Почати масою з сира, тоді знов суниць і т. д. закінчити суницями і заморозити. Перед подаванням на стіл вибирати морозільника яких 20 хвилин наперед, щоб морожене змякло.

Дерево Клена

Кленові дерева (мейпл) ростуть лише в Канаді у східній частині: Квебеку, Онтеріо, Новому Бронсвику, Новій Скошії і мала частина в північно-східніх частинах Штатах Америки. В Квебеку продукують більше як 90% кленового сиропу.

В Канаді щороку продукують поверх 2 мільйони ґальонів кленового сиропу. Четверту частину з того уживають на вироб „мейпл" цукор.

Ось цікава статистика про виробництво сиропу: Треба 30 до 40 ґальонів соку, щоб одержати один ґальон сиропу. У споживанні цього продукту припадає по 5 унцій на особу річно. Половину кленових продуктів Канада відсилає за кордон, а найбільше до ЗДА.

Подаємо приписи з кленових продуктів.

„Мейпл Кейк"

½ горнятка масла, ½ горнятка білого цукру, 2 яйця, 1 горня мейпл сироп, 3 горнятка пересіяної „кейкової" муки, 3 ложечки бейкінґ павдер, 1 ложечка соли, ½ горнятка молока.

Перетерти масло; додавати потрохи цукор і легко вбивати. Вбивати яйця по одному на раз, а потім розбити добре з мейпл сиропом. Пересіяти муку, порошок до печива і сіль і додати до першої домішки з молоком. Дати до вимащених 9" круглих або 8" квадратових бляшок і пекти в 350° температурі 30-35 мінут. Прохолодити яких 5 мінут, вибрати з бляшок і перекласти люкром з клену — „Мейпл айсінґ".

„Мейпл Айсінґ"

6 ложок масла, 6 ложок мейпл сиропу, 3 горнятка пересіяної цукрової мучки (айсінґ) ⅓ горнятка посічених волоских горіхів.

Перетерти масло, вибити добре з сиропом і додати „айсінґ" цукор. Помастити одну верству, посипати оріхами. Покласти другу верству, помастити і покрити горіхами. Дуже смачне!

Заморожена салатка

1 пачка цитринової желятини, пушку соли, 1 горня кип'ячої води, ¼ горнятка овочевого соку, ¼ горнятка цитринового соку, ⅓ горняти „майонейзу", 2 горнятка січених овочів (варених або сирих), ¼ горнятка „марашіно черіз", ½ горняти вбитої сметани.

Розмочити желятину у кипячій воді. Додати сіль, соки, майонейз і добре вбивати, щоб було гладке. Прохолодити майже до кінця. Злегка додавати овочі і вбиту сметану. Дати у вимащену салатову бляшку. Заморозити і накрити папером до морожения. Перед поданням на стіл бляшку, покласти в горячу воду на кілька хвилин і вивернути на полумисок.

З НАШОГО ЛИСТУВАННЯ

Шановна Пані Редакторка!

Я дуже дякую Вам за поміщення в лютневому числі такої прекрасної статті про Лесю Українку. Я прочитала її з великим задоволенням і хочу висловити моє признання авторці Олександрі Черненко. Бо цю велику духову силу, що її мала Леся Українка, Господь послав українському народові, даючи їй той меч двусічний, те огненне слово, яким вона до нас тут в Канаді промовляє.

А нам так дуже потрібно того огненного слова, щоб ним будити тих, що заснули сном безідейности, що вирікаються рідної мови, тих, що блудять по чужих дорогах, щоб знайшли стежку до рідної хати...

Наш Союз Українок Канади підніс смолоскип, світло, що його засвітила Леся Українка, щоб освічувати ним дорогу кудою нам йти, щоб не губитись по чужих стежках, організація дає нам тепло „Променя", яким гріє нас далеко від рідної землі і наказує, як і поетка „не здаватись" обставинам.

Посилаю мою передплату на „Промінь" і жертву в сумі 5 долярів. Желаю Вам, Пані Редакторко, доброго і легкого року, здоров'я й успіху і щоб „Промінь" завжди огрівав нас рідним святим теплом, під яким розквітало б і зростало б українське життя в Канаді.

Софія Кушнірук, Винярд, Саск.

Шановна Редакціє: —

Залучую почтовий переказ на 4 дол., за які принумеровую собі журнал „Промінь" на один рік (починаючи від першого січня 1966 р.)

Я цей журнал перечитую ще від його початків лише на жаль його не передплачувала. Він є дуже цікавий для нашого жіноцтва. Ті що належуть до відділів Союзу Українок знайомляться з працею інших відділів, більших і ліпше зорганізованих, які можуть бути прикладом для менших. Також подається там інші цікаві статті з історії виховання, лікарські, домашнього куховарства і гарні взори до вишивання.

Бажаю видавництву і редакції пані Наталі Когуській кріпкого здоровя і надальше продовжати таку працю в редагованні цього цінного журнала.

Стефанія Іванів, Стирджес

З нагоди 5-річчя журнала „Промінь" складаю 10 долярів на його ювілейний фонд. Редакції й видавництву бажаю найкращих успіхів у їх дальшій цінній праці. Журнал читаю з великою приємністю.

М. Савченко, Торонто

Оцінюючи зміст нашого журнала „Промінь", засилаємо на його пресовий фонд 10 дол. Бажаємо редакції й видавництву найкращих успіхів у Вашій дальшій цінній праці для українського жіноцтва.

За відділ О. Басарабової в Келгарі: **Геня Микитяк** — голова, **Павліна Андрусяк** — секретарка

В прилозі цього листа залучуємо передплату на біжучий рік за журнал „Промінь" і на пресовий фонд 5 дол. Бажаємо Вам якнайліпших успіхів у Вашій цінній праці. Дав би Бог, щоб наше жіноцтво зрозуміло вагу і добро, що їх „Промінь" ширить, та щоб в кожній українській хаті він знаходився.

Анела Топоровська, Пайн Ривер

Засилаючи передплату, бажаю редакції багато успіхів. Хай Господь дає Вам багато сил у Вашій праці. Залучую скромний прес. фонд.

Марцеля Ґулька, Вотерфорд, Онт.

„Промінь" для мене й моєї родини є дійсним променем, який з таким теплом оповідає нам про діяльність наших знайомих, говорить про організаційне життя, яке є, було й буде близьке і дороге нам. Крім передплати залучую 5 дол. на пресовий фонд. Желаю Вам, редакційній колегії і зокрема пані Наталі Когуській всього найкращого у Вашій цінній праці.

Марія Савіцька, Сардіс, Б. К.

Прочитавши примірник журнала „Промінь" я зацікавилась ним. З того приводу хочу бути Вашою передплатницею. Прошу мені вислати попередні числа від початку року. Передплату залучую.

Д. Адамович, Гемилтон, Онт.

Залучую дві передплати і 5 дол. на ювілейний фонд „Променя" з нагоди його пятиліття. Вітаю пані редакторку і всіх співробітниць журнала та бажаю надалі гарних успіхів.

Марія Шпитковська, Бімсвел, Онт.

Посилаю свою передплату і три нових. Вітаю усіх з надходячим святом Христового Воскресення і дякую за цінну працю у нашому журналі. Діти дуже люблять казочки і віршики на дитячій сторінці.

А. Дутчак, Ошава, Онт.

Please renew my subscription to the "Promin" for 1966. It is the most enjoyable magazine that I have ever read.

T. Wasylenko, Vancouver, B. C.

Замість квітів на свіжу могилу моєї незабутньої дорогої Мами, бл. п. Серафими Ковальської, складаю на пресовий фонд журнала „Промінь" 5 дол.

Марія Войтюк, Норт Бетлфорд, Саск.

Замість квітів на свіжу могилу бл. п. Серафими Ковальської, складаємо 5 дол. на прес. фонд журнала „Промінь" від відділу Союзу Українок Канади ім. Олени Пчілки в Норт Бетлфорд, Саск.

За відділ — Марія Кравченко

В память моєї дорогої Мами бл. п. Василки Тарновецької, засилаю однорічну передплату на „Промінь" для пані Наталі Тарновецької.

Марія Кінащук, Ватсон, Саск.

Моїм дорогим бл. п. Братам і Сестрі замість квітів найкращих, складаю в їх память на пресовий фонд журнала „Промінь" 10 дол.

Антоніна Дереворіз, Кемсак, Саск.

В першу річницю смерті нашої дорогої і ніколи не забутної Мами, бл. п. Анни Курилів, складаємо в її память нев'янучий вінок на журнал „Промінь" 5 дол.

М. Вівчар, А. Пережак, К. Гринчук, Гемилтон, Онт.

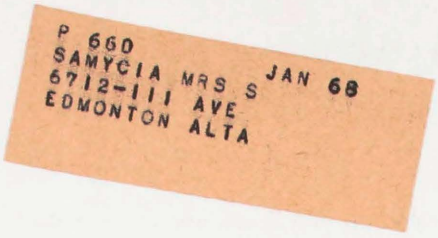

Пересилаю поштовий переказ в сумі 9 дол. З того 4 дол. на передплату на „Промінь" на біжучий рік, а 5 дол. прошу прийняти від мене й Отця як ювілейний дар на журнал.

Не маю слів, щоб висловити для хвальної редакції мої побажання, за так вельми гарно редагованого журнала. Справді на протязі останніх пяти років, журнал багато зробив для піднесення наших відділів на місцях. Щасти Боже до дальшої вельми корисної праці!

З. Туржанська, Смокі Лейк, Алта.

Пересилаю передплату на журнал „Промінь", який для мене є дуже дорогий. Нехай Господь дає Вам сили і здоров'я виконувати далі ту неоцінену працю, ширити журнал на добро української жінки в Канаді.

Катерина Кулик, Роблін, Ман.

Жіноче товариство ім. Лесі Українки в Ендрю, Альберта, складає свій скромний дар — 10 дол. на пресовий фонд журнала „Промінь". Редакторці і співробітницям журнала бажаємо дальше так же успішно виконувати свою працю на українській народній ниві.

За відділ: **Р. І. Гуцуляк,** секр.

Надсилаю мою передплату на наш вельми цінний журнал „Промінь". Бажаю видавництву якнайкращих успіхів, а редакції та її співробітникам здоров'я і сили в дальшій праці над цінним змістом журнала.

Марія Новак, Каліфорнія

В прилозі залучуємо чека на суму 25 дол., — нашу жертву на журнал „Промінь" з нагоди його пятиліття.

Складаємо велике признання шановній редакторці як і домініяльній Управі Союзу Українок Канади за видавання такого цінного журнала. Всім тим, що своїми пожертвами або працями піддержують журнал висловлюємо признання та бажаємо багато успіхів у майбутньому.

За заряд відділу Тризуб в Торонто:
Стефанія Олійник — голова
Ольга Козак, секретарка

Висилаю передплату і скромний дар на фонд „Променя". Бажаю редакційній колегії найкращих успіхів у так важливій праці. Щасти Вам Боже в силі і витривалости ширити рідне слово ще много літ.

Юлія Нема, Ст. Кетерінс

Висилаючи передплату, залучую скромний прес. фонд. Приємно вітати щомісяця такого дорогого гостя як журнал „Промінь". Бажаю Вам, пані Редакторко, багато здоров'я і того самого Вашим співпрацівникам. Щасти Вам Боже!

А. Присяжна, Вірдейл, Саск.

Сердечно дякую Вам за змістовний, добірно редагований журнал. Прийміть від нас сердечні побажання на ще кращі успіхи, які йдуть на добро усього українського жіноцтва.

За членок відділу ім. св. Ольги в Принс Альберт,
К. Бублик

Висилаю передплату і скромний прес. фонд, висилаю найкращі побажання — в першу чергу нашій дорогій редакторці Наталі Когуській, а також всім її співробітницям. Бажаю Вам усім кріпкого здоровя та якнайкращих успіхів на майбутнє.

Анна Кипибіда, Монтреал

Висилаючи передплату і річний звіт нашого відділу, при цій нагоді бажаю Вам всяких успіхів надальше видавати цей примірний журнал на честь і славу українського жіноцтва. Хай Всевишній нагородить Вас щастям і кріпким здоровям.

За членок відділу Л. Українки у Стирджис:
Софія Буриm

To The Editor:

Enclosed is money order for $5.00 to cover another years subscription to Promin, and the additional dollar to be put towards your fund.

I enjoy receiving Promin very much, and wish to congratulate you on the good work.

Yours truly, **Mrs. Katherine Kuz**

Enclosed please find a money order for the amount of $14.50 to cover four subscriptions. I am also enclosing the copies of the subscribers receipts.

I wish to take this opportunity to thank, your staff for their sincere Seasons Greetings which you extended in your last letter.

Our club wishes the "Promin" staff every success in their publication of a most interesting and imformative journal — the "Promin".

Yours truly: **Grace Palylyk**

Висилаю поштовий переказ на $7.50 на пресовий фонд з освітнього вечора в память Лесі Українки, який відбувся 13 лютого 1966 р. Редакційній Колегії „Променя" засилаємо найкращі побажання в продовження цінної праці.

Анна Буяр, секретарка відділу Лесі Українки у Форт Френсес, Онт.

Прошу прийняти від членок нашого відділу ім. Л. Українки в Брентфорді, щирий привіт, побажання успіхів та кріпкого здоров'я до дальшої праці.

Складаю щиру подяку централям СУС, за одержані обіжники, матеріяли, які наш відділ одержував в протягу минулого року. Щира подяка редакції журнала „Промінь" за кооперацію, поміщення дописів та річний звіт.

Марія Іванець, голова

Висилаючи допис яро роковини Лесі Українки, при цій нагоді висловлюємо наші щирі побажання редакційній колегії журнала „Промінь" за цінний його зміст та мистецьке оформлення.

Е. Чайковська